

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного
мистецтва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Дидактичне проектування навчального посібника
«Європейська мода першої половини ХХ століття»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань: 01 Освіта /Педагогіка
Спеціальність: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація: 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)
Освітня програма: «Професійна освіта. Технологія виробів легкої промисловості (швейні вироби)»

КРПО.21114.00.00

Виконала: студентка 2 курсу
група ПОШМ-22-1

Підпис Оксана ІЛЬЧИШИН

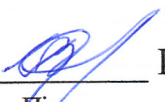
Керівник: д-р. пед. наук., проф

Підпис Ганна КРАСИЛЬНИКОВА

Нормоконтролер

Підпис Вікторія БІЛИК

До захисту допускаю
Завідувач кафедри технологічної та
професійної освіти і декоративного мистецтва

Підпис Ірина АНДРОЩУК

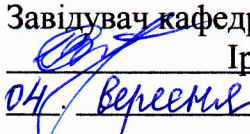
22 грудня 2023 р

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва
Освітній рівень другий (магістерський)
Галузь знань 01 Освіта /Педагогіка
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Освітня програма «Професійна освіта. Технологія виробів легкої промисловості (швейні вироби)»
Спеціалізація 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Ірина АНДРОЩУК

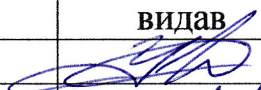
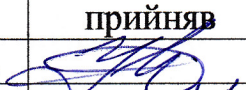
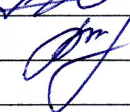
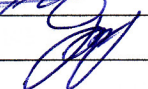
04. Вересня 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ)

ІЛЬЧИШИН Оксана Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Дидактичне проектування навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»
керівник проекту (роботи) д.пед.н., проф. КРАСИЛЬНИКОВА Г.В.
Затверджено наказом ректора університету від 15.08.2023 р. №30
2. Строк подання студентом проекту (роботи) на кафедр 14.12.2023 р.
3. Вихідні дані до проекту (роботи) робоча програма дисципліни «Історія костюму» Угнівського аграрно-будівельного ліцею.
4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):
I Проектування змісту основного тексту навчального посібника.
II Розробка елементів методичного апарату навчального посібника
5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень):
Макет навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»
6. Консультанти розділів дипломного проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Антиплагіат</i>	<i>ГЕРНІЧЕНКО І.І.</i>		
<i>Нормоконтроль</i>	<i>БІЛИК В.В.</i>		

7. Дата видачі завдання 04.09.2023

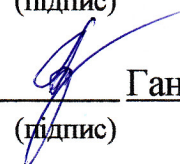
КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів (розділів) кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	<i>Вступ</i>	<i>01.11.2023</i>	виконано
2	<i>1 розділ</i>	<i>15.11.2023</i>	виконано
3	<i>2 розділ</i>	<i>30.11. 2023</i>	виконано
4	<i>Висновки, перелік посилань</i>	<i>03.12. 2023</i>	виконано
5	<i>Проект навчального посібника</i>	<i>07.12. 2023</i>	виконано
6	<i>Попередній захист</i>	<i>07.12. 2023</i>	виконано
7	<i>Нормоконтроль</i>	<i>14.12. 2023</i>	виконано
8	<i>Перевірка на плагіат</i>	<i>18.12.2023</i>	виконано
9	<i>Рецензування</i>	<i>22.12.2023</i>	виконано
	<i>Захист</i>	<i>27.12.2023</i>	виконано

Студент

Оксана ІЛЬЧИШИН
(підпис)

Керівник кваліфікаційної роботи

Ганна КРАСИЛЬНИКОВА
(підпис)

АНОТАЦІЯ

Дидактичне проектування навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття». Ільчишин О.В., керівник – проф. Красильникова Г.В., обсяг роботи – 111 с., основного тексту – 61 с., кількість рисунків – 27, таблиць – 6, додатки – 2 на 38 с., джерел посилання – 48.

Ключові слова: навчальний посібник, професійна (професійно-технічна) освіта, історія моди, стильові рішення одягу, матеріали та декор, європейська мода першої половини ХХ століття.

Робота присвячена створенню навчального посібника з теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» як допоміжного видання при вивченні навчального предмету «Історія костюму» учнями закладів П(ПТ)О швейного профілю. Проаналізовано зміст навчальної літератури предмету «Історія костюма» в межах першої половини ХХ століття для здобувачів кваліфікацій «Швачка» та «Закрійник». Виконано дидактичне проектування змісту навчального матеріалу з теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» на базі сучасних україномовних джерел інформації. Обґрунтована логічна послідовність викладу навчального матеріалу теми дослідження. Укладено макет навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» та схарактеризовано елементи його методичного апарату.

14.12.2023р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
1 Проектування основного тексту навчального посібника.....	9
1.1 Проектування результатів навчання.....	9
1.2 Компонування інформаційного поля та формування дидактичних одиниць навчального матеріалу.....	13
1.3 Обґрунтування логічної послідовності викладу основного тексту посібника.....	17
2 Розробка елементів методичного апарату.....	24
2.1 Вимоги до розробки навчального посібника.....	25
2.2 Проектування пояснювального та додаткового тексту.....	33
2.3 Розробка апарату орієнтування та організації засвоєння матеріалу	38
2.4 Оцінювання якості проекту навчального посібника	58
ВИСНОВКИ.....	67
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ.....	69
Додаток А – Зміст дидактичних одиниць теми «Європейська мода першої половини ХХ століття».....	75
Додаток Б – робоча програма Угнівського аграрно-будівельного ліцею з дисципліни «Історія костюма»	117

ВСТУП

Освіта є ключовим фактором у розвитку суспільства, тому модернізація освітнього процесу є необхідною в сучасному світі. Сучасний підхід до навчання не дозволяє викладачам використовувати застарілі наочні матеріали. Актуальність нових підручників та посібників у сучасному освітньому контексті надзвичайно важлива, оскільки вони відіграють ключову роль у процесі навчання. Швидкий розвиток технологій та освітніх підходів створюють потребу у новому педагогічному матеріалі [1].

В умовах модернізації освіти педагог має можливість обрати підручник, оскільки його методика викладання є індивідуальною. Проте, серед широкого спектру літератури важко знайти саме той, який відповідає всім вимогам [2]. Розроблення нової навчальної літератури може забезпечити учнів професійної (професійно-технічної) освіти (П(ПТ)О) більш точну та актуальну інформацію, покращити зрозумілість та доступність матеріалу, врахувати сучасні технології та інструменти навчання.

Навчальна книга – це вид видання, спеціально призначена для вивчення теми, предмета або дисципліни. Вона містить систематизовану інформацію, спрямовану на передачу знань, розвиток навичок і формування різних компетенцій.

Нові підручники та посібники мають бути адаптовані до потреб учнів. Крім того, вони мають містити актуальну інформацію, що відображає останні досягнення у галузі, що вивчається, бути логічними, сприяти обміну інформацією та співпраці між учнями, а також заохочувати творчий підхід до вирішення завдань. Такі підручники максимально створюють сприятливу інтелектуальну атмосферу та сприятимуть активній участі учнів у навчальному процесі [3].

Навчальні посібники є невід'ємною частиною навчального процесу. Актуальний навчальний посібник має інтегрувати сучасні технології та

методики навчання, щоб підтримувати інтерес учнів до предмету. Кваліфікаційна робота спрямована на створення ефективного навчального посібника, який дозволяє учням П(ПТ)О швейного профілю поглиблено вивчати історію моди, розуміти взаємозв'язок моди з історією та культурою, розвивати аналітичні та творчі здібності тощо. Темою дипломної роботи є «Дидактичне проєктування навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»».

Мета роботи: обґрунтувати і укласти макет навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття».

Об'єкт дослідження: процес вивчення історії європейської моди та особливостей стильових рішень одягу першої половини ХХ століття.

Предмет дослідження: зміст та елементи методичного апарату навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття».

Завдання дослідження:

- визначити результати навчання з теми ««Європейська мода першої половини ХХ століття»»;
- скомпонувати інформаційне поле та сформувані дидактичні одиниці навчального матеріалу основного тексту посібника;
- побудувати структурно-сміслову модель основного тексту навчального посібника та визначити логічну послідовність його подання;
- обґрунтувати методичний апарат та розробити макет навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття».

Для вирішення поставлених завдань використані такі методи дослідження: аналіз наукової, методичної та навчальної літератури з проблеми проєктування змісту навчання історії костюма першої половини ХХ століття та проблеми розроблення навчально-методичного забезпечення дисциплін; класифікація та систематизація теоретичних даних зі змісту, системний аналіз для визначення фахових знань, які необхідно сформувані в учнів; графо-аналітичний метод структурування для розробки структурно-сміслові моделі навчального матеріалу; логічне узагальнення при розробці висновків.

Результати кваліфікаційної роботи було апробовані на:

– міжнародній науково-практичній конференції (м. Кропивницький 28 червня 2023 р.) – Красильникова Г.В., Кобак О.В., Гузарська Т.М. Зміст вибіркової дисципліни «Іміджелогія» для магістрів професійної освіти // Сучасні світові тенденції розвитку науки, освіти, технологій та суспільства : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кропивницький 28 червня 2023 р.) Кропивницький: ЦФЕНД, 2023. – С.11-12 [4].

- XII міжнародній науково-практичній конференції (м. Хмельницький, 19–20 жовт. 2023 р.) – Ільчишин О. Вимоги до навчальної книги з фахових дисциплін швейного профілю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали XII міжнар. наук.-практ. конференції (м. Хмельницький, 19–20 жовт. 2023 р.) / ред. кол.: Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, І. В. Андрощук [та ін.]. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – С. 117 [5].

1 Проектування основного тексту навчального посібника

1.1 Проектування результатів навчання

Традиційна форма навчання, що полягала у передачі знань наступним поколінням, сьогодні потребує кардинальних змін, перенесення уваги на розвиток ключових компетентностей та навичок, необхідних для життя людини у сучасному світі. Відтак, в контексті компетентнісного підходу, еволюціонує і спосіб визначення мети, яка раніше націлювала на передачу інформації, а в сучасних умовах – має спрямовувати на формування конкретних навичок та вмінь. Відповідно до компетентнісного підходу здійснюється перехід від засвоєння суми знань до активного розвитку компетентностей, необхідних майбутнім фахівцям в їх професійній діяльності. Отже, на етапі планування професійної підготовки фахівців будь-якої професії першочерговим завданням постає проектування результатів навчання, які дозволять їм адаптуватися до викликів сучасного суспільства. Компетентнісний підхід виступає в початковому процесі методом моделювання й проектування результатів навчання [6].

Результати навчання – це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. Вони мають бути чітко й просто описані та допускати ефективне оцінювання. Для формулювання очікуваних результатів навчання з теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» будемо спиратися на методичні рекомендації [7].

Результати навчання мають відповідати таким критеріям [8]:

- бути чіткими і однозначними, дозволяючи окреслити зміст вимог до здобувача;
- бути діагностичними (тобто результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення);
- бути вимірюваними (має бути спосіб або шкала для вимірювання досягнення результату, рівнів досягнення складних результатів);
- бути сформульованими відповідно до правил.

В процесі проектування результати навчання допомагають забезпечити логічність та послідовність в програмі та модулі. При формуванні результатів навчання корисно зосередитися на тому, що зможуть робити або демонструвати учні в кінці вивчення модуля. Дуже важливо, щоб результати навчання були сформовані в простих і однозначних термінах і були зрозумілі учням, викладачам, колегам, роботодавцям і зовнішнім експертам [8].

Мета є одним із ключових компонентом дидактичної системи. Чітко визначена мета націлена на розвиток та досягнення спланованих навчальних результатів. Вона є орієнтиром в освітньому процесі, який спрямовує навчальну діяльність учнів до досягнень та розвитку ключових компетентностей [8]. Перш ніж почати викладати навчальний матеріал формулюють триєдину мету (навчальну, розвивальну, виховну).

Згідно з робочою програмою «Історія костюму», здобувачі освіти закладів П(ПТ)О в результаті вивчення цього предмету мають знати історію костюма, як частини історії європейської цивілізації першої половини ХХ століття, характеризувати матеріали, з яких виготовлявся одяг у різні відтинки часу цього історичного періоду, вміти вільно орієнтуватися в історії розвитку силуетних форм одягу цієї епохи, здатними аналізувати конструктивні особливості одягу (визначати характерні особливості крою деталей, декору тощо), застосовувати набуті знання у своїй професійній діяльності при створенні сучасних моделей одягу.

Мета навчання – це конкретний і очікуваний результат навчального процесу, якого педагог та учні прагнуть досягти. В роботі сформульовано мету

вивчення навчального матеріалу обраної теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Мета вивчення навчального матеріалу теми «Європейська мода першої половини ХХ століття»

Назва теми	Складові мети
Європейська мода першої половини ХХ століття	Навчальна: забезпечити засвоєння учнями знань про особливості історичної епохи та чинники впливу на розвиток моди першої половини ХХ ст.; знати основні характеристики стилевих рішень одягу цього періоду; уміти розрізняти конструктивні елементи одягу та декору першої половини ХХ ст. і використовувати їх для створення сучасних моделей одягу.
	Розвивальна: розвинути просторову уяву, критичне, творче і логічне мислення, естетичне відчуття, спостережливість, аналітичні навички.
	Виховна: виховати відповідальне ставлення до професійної діяльності, повагу до майбутньої професії, пунктуальність при виконанні роботи, естетичну культуру.

Конкретизація визначеної мети вивчення навчального матеріалу виражається у переліку сформульованих завдань, які поділяються на:

ОДІ – уміти виконувати дію з опорою на джерело інформації (схема, алгоритм, інструкційна картка, вказівки);

С – уміти виконувати дію самостійно без використання зовнішніх джерел інформації;

СА – уміти виконувати дію самостійно в автоматичному режимі (рівень навички).

Завдання вивчення навчальної теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» наведено в табл.1.2.

Таблиця 1.2 – Завдання вивчення навчальної теми «Європейська мода першої половини ХХ століття»

Зміст навчальної мети	Завдання	Рівень сформованості умінь
Забезпечити засвоєння учнями інформації про особливості історичної епохи; знати основні характеристики стильових рішень одягу; уміти розрізняти конструктивні елементи одягу першої половини ХХ ст. та використовувати їх для створення сучасних моделей одягу	Характеризувати періоди моди першої половини ХХ століття	ОДІ
	Самостійно розрізняти особливості стильових рішень та конструктивні елементи одягу першої половини ХХ століття	С
	Використовувати конструктивні та декоративні елементи одягу першої половини ХХ століття для створення сучасних моделей одягу	СА

Отже, в процесі проєктування результатів навчання сформульована мета вивчення навчального матеріалу теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» та відповідні завдання щодо проєктування тексту навчального посібника, що дозволяє перейти до компоювання інформаційного поля теми.

1.2 Компоювання інформаційного поля та формування дидактичних одиниць навчального матеріалу

Добір та структурування змісту навчальної книги є важливим завданням системи вищої професійної освіти. Зміст професійної освіти має носити випереджувальний характер і постійно оновлюватися з урахуванням динамічних змін в галузях економіки та погоджуватися з метою забезпечення наступності навчання і виховання на всіх рівнях неперервної освіти. Науково-

методичне забезпечення розвитку професійної освіти спрямовуватиметься на розроблення й оновлення навчально-програмних, методичних, дидактичних, інформаційних матеріалів, підручників і навчальних посібників нового покоління та засобів навчання [9].

Навчальні посібники (підручники) оптимально втілюють цілі та принципи навчальної програми, містять структурований та послідовний матеріал для вивчення та допомагають учням засвоювати концепції та навички, передбачені програмою. Для кращого структурування навчального посібника збирають та формують блоки інформації – інформаційне поле.

Інформаційним полем називається зібраний та скомпонований матеріал з певної теми, який дозволить досягти визначених результатів навчання [10]. Компонування інформаційного поля є важливими аспектами процесу підготовки освітнього контенту, що передбачає створення структурованого та логічно побудованого навчального матеріалу для оптимального передавання знань учням. Компонування інформаційного поля – це процес організації та систематизації інформації, яка входить до складу конкретної теми або навчальної одиниці. Основна мета етапу – створити зрозуміле та послідовне середовище для вивчення.

Для компонування інформаційного поля з теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» проведено порівняльний аналіз трьох літературних джерел з метою вибору оптимального, в якому найбільш повно і логічно викладений навчальний матеріал.

Під час пошуку літератури зіштовхнулися з проблемою відсутності навчальної літератури з теми «Європейська мода початку ХХ століття», оскільки вона стисло входить в характеристику моди ХХ століття. Окрім того, більшість існуючих джерел інформації з теми написані російською мовою. В той же час інтерес учнів закладів швейної галузі до моди початку ХХ століття постійно зростає, тому навчальний посібник такої тематики міг би задовільнити навчальні потреби учнів при вивченні історії моди цієї епохи. Водночас, існує низка електронних джерел, в яких охарактеризована мода

першої половини ХХ століття, які повно розкривають зміст теми «Європейська мода першої половини ХХ століття», є україномовними і містять як текстовий матеріал так і велику кількість ілюстрацій, однак не відносяться до навчальної літератури, наприклад:

– Палинчак-Кутузова В., Штерр Д. Повсякдення міста: європейські модники і модниці (кінець ХІХ – перша половина ХХ ст.) – Ужгород, 2021. – С. 113 [11]. Збірник побудований з рівномірним розподілом навчального матеріалу. Основний текст викладений послідовно, доступно та чітко, відображена логічна структура викладу матеріалу. До переваг можна віднести велику кількість наочного матеріалу, який доповнює текстову інформацію.

– Етнохата: ХХ століття. Історія сукні та не тільки. URL: <https://etnoxata.com.ua/statti/moda-ta-stil/hh-stolittja-istorija-sukni-ta-ne-tilki/> (дата звернення 18.10.2023) [12]. Це інтернет-джерело розміщено в блозі «Етнохата», який висвітлює різноманітні аспекти історії розвитку та створення сучасного українського костюма. Матеріал представлений послідовно та логічно з доступним викладом матеріалу. В джерелі присутні кольорові ілюстрації, які збагачують інформацію. Матеріал рівномірно розподілений.

– Семенюк І.М. Європейська мода ХХ століття: особливості розвиток явища. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/10/118.pdf> (дата звернення 19.10.2023) [13]. Стаття автора Семенюк І.М., присвячена моді ХХ століття містить ґрунтовний аналіз тенденцій історичного костюма та базується на принципах науковості і логічної послідовності. В статті відсутній наочний матеріал. Основний текст викладений логічно та чітко.

Крім цього, існують інші джерела навчальної інформації, в яких частково або стисло подано навчальний матеріал теми дослідження, навчальні видання призначені для здобувачів вищої освіти тощо. До таких джерел можна віднести:

- Головенко Т.М. Історія костюму: культурна спадщина народів світу: навчальний посібник / Т.М. Головенко, О.П. Козарь, Ю.С. Бондарчук, О.В. Шовкомуд. – Луцьк: ЛНТУ; Мукачево: МДУ, 2023. – 252 с. [14].
- Корницька Л.А. Художнє проектування одягу. (Історія костюма): Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2000, 2020. – 434 с. [15].
- Войченко Л.П. Історія костюма в тезах та ілюстраціях: Навчальний посібник. Ужгородське вище комерційне училище Київського національного торговельно-економічного університету. – Ужгород, 2011. – 120 с. [16].

Згідно з проведеним аналізом можна зробити висновок, що кожне джерело інформації має певні переваги, тому було прийнято рішення при компонуванні інформаційного поля з теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» використовувати усі проаналізовані джерела інформації за необхідності.

Інформаційне поле ділимо на дидактичні одиниці – логічно-завершені змістовно цілісні елементи (дидактичні одиниці – ДО) [17]. Формування дидактичних одиниць це визначення конкретних частин навчального матеріалу з метою зручності вивчення та розуміння. Дидактичні одиниці можуть включати теми, підрозділи, завдання, приклади тощо.

Використання компонування та формування дидактичних одиниць допомагає в створенні структурованого плану вивчення навчального матеріалу, де кожна частина логічно пов'язана з іншими, дозволяє учням легше сприймати та асимілювати інформацію, сприяє кращому засвоєнню та розумінню концепцій, оскільки матеріал подається у логічній послідовності. А для викладача процес структурування дозволяє адаптувати матеріал під потреби та рівень розуміння учнів, сприяє раціональному використанню часу та ресурсів в навчальному процесі. Чітко структурована інформація може збільшити зацікавленість учнів та зробити процес навчання більш продуктивним.

Інформаційне поле теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» поділяємо на такі ДО:

ДО1 – Характеристика історичної епохи першої половини ХХ ст.

ДО2 – Аналіз соціально-економічних чинників впливу на європейську моду початку ХХ ст.

ДО3 – Стилістика характеристика стилів епохи першої половини ХХ ст.

ДО4 – Європейська мода ХХ століття в період світових війн

ДО5 – Класифікація стильових рішень в одязі першої половини ХХ ст.

ДО6 – Модерн як основне стильове рішення костюма першої половини ХХ ст.

ДО7 – Особливості моди 00-х років ХХ ст.

ДО8 – Конструктивні рішення та оздоблення одягу 00-х років ХХ ст.

ДО9 – Особливості моди 10-х років ХХ ст.

ДО10 – Конструктивні рішення та оздоблення одягу 10-х років ХХ ст.

ДО11 – Особливості моди 20-х років ХХ ст.

ДО12 – Конструктивні рішення та оздоблення одягу 20-х років ХХ ст.

ДО13 – Особливості моди 30-х років ХХ ст.

ДО14 – Конструктивні рішення та оздоблення одягу 30-х років ХХ ст.

ДО15 – Особливості моди 40-х років ХХ ст.

ДО16 – Конструктивні рішення та оздоблення одягу 40-х років ХХ ст.

Зміст дидактичних одиниць з теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» містить як текстову так і графічну інформацію, він наведений у таблиці А.1 додатку А.

Отже, на основі аналізу інформаційних джерел скомпоновано інформаційне поле на тему «Європейська мода першої половини ХХ століття», з якого виокремлено і охарактеризовано 16 дидактичних одиниць. Таким чином, переходимо до обґрунтування логічної послідовності викладу основного тексту навчального посібника.

1.3 Обґрунтування логічної послідовності викладу основного тексту посібника

Логічна послідовність викладу основного тексту навчального посібника є важливим елементом, оскільки вона сприяє зрозумілості та легкості засвоєння матеріалу учнями.

Матеріал у навчальному посібнику слід подавати послідовно у відповідності до структури предмета. Це сприяє легкому розумінню зв'язків між концепціями та послідовному розвитку ідеї. Розташовуючи матеріал від простого до складного, викладач забезпечує етапне засвоєння матеріалу учнями, що дозволяє уникнути перевантаження і надмірного труднощів на початкових етапах. Залучення учнів до активного мислення та взаємодії з матеріалом через завдання, питання, приклади допоможе кращому усвідомленню і запам'ятовуванню інформації. Систематичне повторення ключових понять та завдань допомагає закріплювати отримані знання [17].

Текст в навчальному посібнику викладають логічно та послідовно, щоб забезпечити чіткість і зрозумілість інформації, яку він містить. Для аналізу ДО створюється граф понять навчальному матеріалу, який показує зв'язки між дидактичними одиницями та їх логічний виклад з дотриманням послідовності.

Переведення графа у шарово-паралельну форму приводить до того, що граф подається у вигляді шарів взаємно не пов'язаних понять. Аналіз графа дозволяє розглянути всі шари графа і визначити логічні ланцюжки викладу навчального матеріалу дисципліни. Дисципліна в наслідок аналізу поділяється на теми кожна з яких визначається множиною взаємопов'язаних понять, які необхідно викладати одне за одним. Кількість логічно завершених тем визначає перший шар (в деяких випадках і другий) [18].

Проаналізувавши зв'язки між дидактичними одиницям ДО було складено граф понять навчального матеріалу теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» рис. 1.1.

Wa4				-	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Шар 4 (V4)
Wa5					-	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	Шар 5 (V5)
Wa6						-	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	Шар 6 (V6)

При цьому розмірність матриці дорівнює кількості виокремлених ДО. Заповнення клітин матриці виконується у такій послідовності: якщо дидактична одиниця ДО1 пов'язана з дидактичною одиницею ДО2, то на перетині першого рядка та другого стовпця ставиться одиниця, у протилежному випадку – нуль. Сума одиниць кожного рядка заноситься у комірки Wb (вектор-стовпець), а кожного стовпця – у комірки Wa (вектор-рядок) і показує для кожної вершини графа кількість зв'язків, які відповідно виходять і входять [18].

Обрахування матриці взаємозв'язків полягає у розкладанні вектора Wa на шари. Кожен шар утворює вектор, який позначено через V(n), де n – номер шару. Нульовий шар включає вектор V(0), елементами якого виступають дидактичні одиниці з індексом, який дорівнює стовпцям матриці, що мають нульове значення вектора Wa, тобто $V(0) = \text{ДО1}$.

Перший шар будується за формулою:

$$Wa_1 = Wa - Wb_2, \quad (1)$$

де Wa_1 – допоміжний вектор для побудови першого шару; Wb_2 , Wb_3 – вектори, які знаходяться в першому рядку матриці.

При цьому, перший шар містить вектор V(1), елементами якого виступають дидактичні одиниці з індексом, який дорівнює стовпцям матриці, що мають нульове значення вектора Wa_1 , тобто:

$$V(1) = \text{ДО2} \quad (2)$$

Розрахунок побудови структурно-сислової моделі теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» відбувався у такій послідовності:

$$W_a = V(0) = \text{ДО1}$$

$$W_{a1} = W_a - W_{b2};$$

$$W_{a2} = W_{a1} - W_{b3};$$

$$W_{a3} = W_{a2} - W_{b4};$$

$$W_{a4} = W_{a3} - W_{b5};$$

$$W_{a5} = W_{a4} - W_{b6} - W_{b7} - W_{b9} - W_{b11} - W_{b13};$$

$$W_{a6} = W_{a5} - W_{b8} - W_{b10} - W_{b12} - W_{b14} .$$

В результаті обрахування матриці взаємозв'язків теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» утворюємо шість шарів:

$$\text{Шар 0 (V0)} = \text{ДО1};$$

$$\text{Шар 1 (V1)} = \text{ДО2};$$

$$\text{Шар 2 (V2)} = \text{ДО3};$$

$$\text{Шар 3 (V2)} = \text{ДО4};$$

$$\text{Шар 4 (V2)} = \text{ДО5};$$

$$\text{Шар 5 (V2)} = \text{ДО6, ДО7, ДО9, ДО11, ДО13, ДО15};$$

$$\text{Шар 6 (V2)} = \text{ДО8, ДО10, ДО12, ДО14, ДО16}.$$

Структурно-сислова модель в освітньому контексті вказує на організацію та внутрішню структуру навчального матеріалу з урахуванням його смислового наповнення. Цей підхід дозволяє краще розуміти інформацію, виокремлювати ключові поняття, розглядати їх взаємозв'язок та формувати системний підхід до вивчення дисципліни. Сформовані таким чином змістові модулі дозволяють ефективно організовувати навчальний

процес, сприяють легшому засвоєнню матеріалу та розвитку критичного мислення учнів [18].

На основі побудованої матриці представлено множину дидактичних одиниць навчальної теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» структурно-сміслова моделі теми на рисунку 1.2.

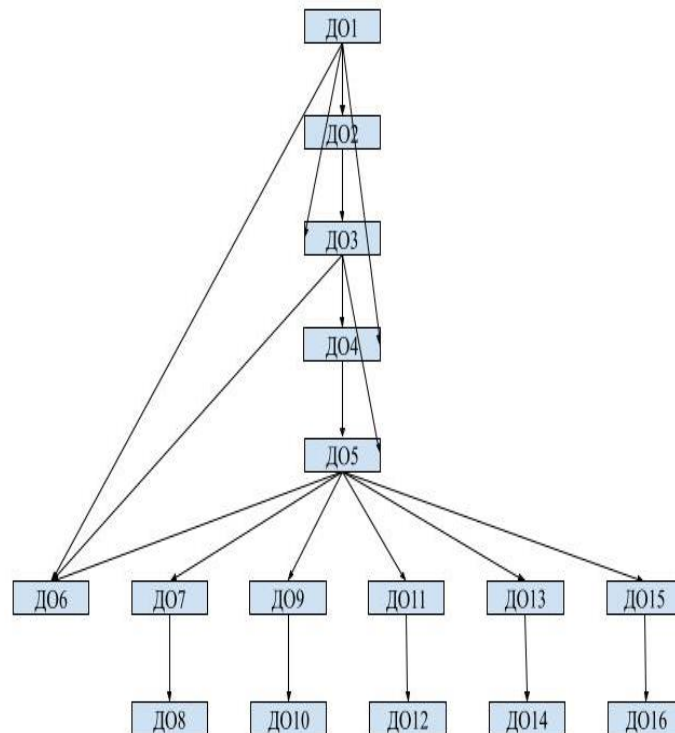

Рисунок 1.2 – Структурно-сміслова модель навчального матеріалу теми «Європейська мода першої половини ХХ століття»

Отже перетворення графу понять теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» в ярусно-паралельну форму дозволило визначити логічний ланцюжок оптимального викладу змісту матеріалу в навчальному посібнику у певній послідовності інформаційних блоків. Заключним етапом аналізу структурно-сміислової моделі навчального матеріалу теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» є визначення оптимальної послідовності викладу матеріалу теми (рисунок 1.3).

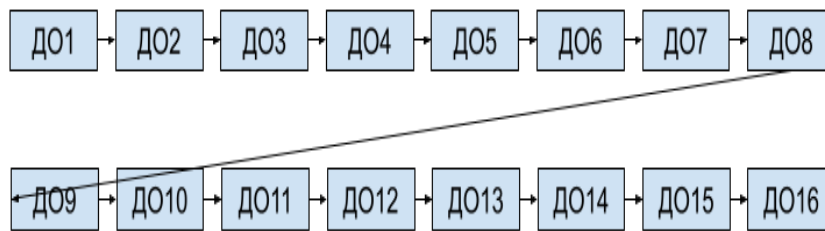

Рисунок 1.3 – Логічний ланцюжок оптимального викладу змісту теми
«Європейська мода першої половини ХХ століття»

Отримавши результати аналізу структурно-сислової моделі було визначено, що навчальний матеріал змін не потребує, так як взаємозв'язки між ДО гармонійно поєднуються та продовжують один одного, завдяки чому складається чітка логіка викладу матеріалу. Для розробки навчального посібника поданий матеріал розкриває всі особливості теми та допоможе краще досягнути покладеної мети її вивчення учнями.

Отже, завдання першого розділу кваліфікаційної роботи, а саме, дидактичне проєктування навчального матеріалу теми «Європейська мода першої половини ХХ століття», виконані, що дозволило визначити мету вивчення теми, яка полягає у засвоєнні знань щодо особливостей стильових на конструктивних рішень одягу цієї епохи та їх використанні для створення сучасних моделей одягу; здійснити підбір та аналіз джерел інформації з цієї теми, виокремити шістнадцять дидактичних одиниць; розробити граф понять навчального матеріалу та перевірити логічність їх розміщення у прийнятій послідовності; сформулювати та обрахувати матрицю взаємозв'язків між дидактичними одиницями, побудувати структурно-сислову модель навчального матеріалу теми. Отже, наступним етапом роботи є розроблення методичного апарату посібника з обраної теми.

2 Розробка елементів методичного апарату

2.1 Вимоги до розробки навчального посібника

Система освіти в Україні на сучасному етапі перебуває в стадії інтенсивних трансформацій, які охоплюють не лише законодавчі зміни, впровадження нових державних стандартів, але й перегляд підходів до навчання. Очевидно, що основною метою проведених реформ в галузі освіти є підвищення її якості. Реалізація цієї мети передбачає, насамперед, оптимізацію наукової та практичної складових освітнього процесу, застосування сучасних педагогічних технологій, базованих на інтерактивних методах навчання, а також спрямованість на виховання та розвиток особистості. Процес трансформації освітнього змісту неодмінно впливає на проблематику навчальних програм та підручників, які мають відображати та деталізувати цей зміст [20].

Серед численних чинників, що забезпечують якісну освіту, – створення якісних сучасних підручників, посібників, довідників, словників українською мовою. Модернізація освіти тісно пов'язана з розвитком саме україномовного видання навчальної літератури [21].

Навчальна книга виступає важливим елементом освітнього процесу, який не лише надає учням необхідні знання, але й впливає на їхнє розуміння предмету. Вона взаємодіє з учнями, знайомить їх з важливі концепціями, теоріями, спрямовує на оволодіння практичних вмінь. Навчальна книга враховує потреби учнів і може стати важливим інструментом для їхньої успішної професійної освіти, надаючи доступні, структуровані та зрозумілі матеріали для вивчення.

До навчальної книги відносяться підручники та посібники.

Підручник – це навчальна книга, яка охоплює основний навчальний матеріал з певного предмета або дисципліни. Зазвичай він структурований відповідно до навчальних програм і призначений для використання протягом тривалого періоду навчання. Підручник містить теоретичні матеріали, приклади, завдання для самостійної роботи та завдання для оцінювання [22].

Посібник – видання, призначене на допомогу в практичній діяльності чи в оволодінні навчальною дисципліною. Посібник може охоплювати матеріал не усієї дисципліни, а лише одного або декількох розділів навчальної програми. В залежності від набору компонентів посібники розрізняють за організаційною формою та призначенням: навчальний посібник, навчально-методичний посібник, наочний посібник [23].

Навчальний посібник – це друкований або електронний матеріал, з'єднаний логічно та послідовно в певні блоки, створений спеціально для навчання чи самостійного вивчення конкретної теми, розділу, курсу або дисципліни. Це навчальне видання, що доповнює або частково (повністю) замінює підручник.

Навчальний посібник може містити пояснення теоретичного матеріалу, прикладів, вправ, завдань для самостійної роботи, графіки, діаграми та інші інструкції, спрямовані на засвоєння матеріалу учнями [22].

Навчально-методичний посібник – навчальне видання з методики викладання навчальної дисципліни (її розділу, частини) або з методики виховання. Навчальний наочний посібник – навчальне образотворче видання матеріалів на допомогу у вивченні, викладанні чи вихованні [23].

Побудова навчального посібника полягає в розділенні матеріалу на логічні, функціонально завершені блоки або модулі. Кожен модуль має визначену тему чи конкретний аспект, що дозволяє структурувати інформацію для зручності сприйняття та навчання.

Модульний підхід в освіті проявляється як у змісті, так і в організаційних формах та методах. При створенні навчального посібника модульний підхід реалізується у такий спосіб: навчальний матеріал конструюють так, щоб він

сприяв досягненню сформульованих дидактичних цілей кожним учнем; матеріал подають завершеним блоком, щоб була змога конструювати єдиний зміст навчання з окремих модулів; відповідно до специфіки навчального матеріалу інтегрують різні види і форми навчання, спрямовані на досягнення запланованої дидактичної мети [24].

При написанні навчальних посібників потрібно дотримуватися структури та вимог. Зокрема, структура підручників і навчальних посібників має містити такі обов'язкові компоненти [25]:

- зміст (перелік розділів);
- вступ (або передмова);
- основний текст;
- питання, тести для самоконтролю;
- довідково-інформаційні дані для розв'язання задач (таблиці, схеми тощо);
- покажчики (предметний, іменний) для орієнтації в матеріалах книги;
- список літератури.

При створенні навчального посібника необхідно враховувати, що він повинен мати високий науково-методичний рівень, містити необхідний довідковий апарат, бути написаний в доступній формі, навчальний матеріал має, повинні прослідковуватись тісні міжпредметні зв'язки [24].

Ідеальний навчальний посібник – це модель педагогічної системи, і відповідно до цієї системи він має містити усі елементи педагогічного процесу [17]:

- цільовий;
- змістовий;
- організаційно-діяльнісний;
- аналітико-результативний.

Цільовий компонент полягає у тому, що при виборі навчального посібника слід визначати для кого від призначений; якими вміннями можуть опанувати учні, що будуть ним користуватися; на якому рівні формуються ці

уміння і які критерії оцінювання діяльності учнів після засвоєння ними навчального матеріалу. Ці компоненти мають бути присутніми у кожному розділі (модулі) посібника. Рівень засвоєння обґрунтовується і розкривається у передмові до посібника та його розділів (модулів) за допомогою різних інструкцій. Після знайомства з передмовою у читача має вималюватися чітке уявлення про результати навчальної діяльності, що здійснюються за допомогою цього посібника. У такому випадку можна стверджувати, що мета «діагностична».

Процес розробки методичних матеріалів до навчального посібника передбачає:

- вивчення нормативного документу, або запитів учасників освітнього процесу є основним етапом визначення актуальності та напрямку роботи. В процесі цього етапу обирається тема;

- вивчення наявного досвіду роботи та здійснюється пошук наукової літератури за визначеною тематикою, а також підбір цитат, цифрового матеріалу, ілюстрацій тощо для подальшого використання. Аналіз наукових джерел і практичного досвіду надає можливість отримати глибше розуміння обраної теми, визначити ключові аспекти, які вже були вивчені або ще потребують розробки. Даний етап формує теоретичну базу та підготовлює ґрунт для подальших досліджень чи написання роботи;

- складання плану роботи, визначення структури роботи, включаючи кількість та назви розділів, а також їхню послідовність. Кожен розділ отримує назву, яка відображає його зміст та внутрішню логіку. У результаті цього етапу формується основний каркас роботи, що стане важливим орієнтиром під час написання тексту;

- накопичення фактичного матеріалу – це етап, на якому здійснюється систематичний збір інформації, пов'язаної з обраною темою. Під час цього процесу важливо здійснювати відбір найбільш характерних та корисних фактів, які допоможуть досягти цілей дослідження чи написання

роботи. Цей етап забезпечує якісне та обґрунтоване побудування аналізу на основі фактичного матеріалу;

- безпосереднє написання навчального посібника є завершальним етапом. Саме тут використовуються раніше зібрані та оброблені дані, включаючи теоретичні концепції, фактичний матеріал, аналіз та узагальнення інформації. Під час написання слід також враховувати потреби та рівень учасників освітнього процесу, для якої призначено дану методичну розробку. Текст повинен бути націлено на зручне сприйняття та розуміння матеріалу, а також відповідати освітнім стандартам та цілям, визначеним на попередніх етапах розробки;

- апробація методичної розробки (навчального посібника) - це етап, на якому випробовується та перевіряється ефективність матеріалу серед учнів перед його впровадженням. Основною метою апробації є збір відгуків, що допомагає удосконалити та адаптувати матеріал до потреб користувачів;

- оформлення списку використаних і рекомендованих джерел є важливою частиною будь-якої методичної розробки. Це дозволяє читачеві перевірити та використовувати джерела для подальшого вивчення теми. Оформлення повинно відповідати чинним нормативним вимогам та стандартам;

- отримання відповідних рецензій;

- внесення змін і доповнень із урахуванням результатів апробації та зауважень рецензентів дає можливість вдосконалити матеріал та його підготувати до публікації чи використання в навчальному процесі;

- оформлення чистового варіанта методичної розробки та представлення її комісії [26] – [27].

Основні вимоги до змістовного компоненту посібника є добре відомими з часів Я.А. Коменського. Однак, вони зберегли своє значення і донині. Серед них головним є доступність, систематичність, наочність представлення навчального матеріалу. Сьогодні до цих вимог додаються такі, як оптимальність дидактичного обсягу посібника, посиленість поданого в книзі

навчального матеріалу, науковість і зв'язок з практикою. Крім цього, важливу роль відіграє і об'єктивне правильне відображення об'єкту вивчення, відповідність позначень та термінів стандартам освіти, логічність і послідовність викладу навчального матеріалу. Отже, надзвичайно важливо дотримуватися логічної чіткості зав'язків, обумовленості переходів та послідовності викладу.

До поширених недоліків представлення змісту посібників відносять:

- невірне фіксування причинних зв'язків;
- взаємовиключні твердження;
- протиставлення понять логічній послідовності міркувань;
- смислове змішання планів;
- нечітке формулювання при визначенні понять;
- неточність слововживання та невірне використання фразеологічних поєднань;
- надлишковий лаконізм тощо.

Зміст посібника характеризується формою вираження, мовою та стилем, оскільки в кожній сфері знань, у кожній професії існує своє коло ідей, специфічна лексика, фразеологічних поєднань і традиційних прийомів викладу матеріалу.

Розроблення змісту навчально-методичного забезпечення предмету починається з навчальної програми та знаходить найширше відображення у навчальних посібниках (підручниках), які оптимально втілюють цілі, принципи та зміст освіти. Навчальна програма визначає загальні цілі та завдання предмету чи курсу та структуру й обсяг матеріалу, який повинен бути вивчений учнями.

Принципи добору та формування змісту навчального матеріалу для навчального посібника дозволяють визначити такі критерії відбору цього змісту:

- наукова та практична значимість змісту, що включається до навчального посібника;

- цілісність змісту, яка передбачає відображення у ньому вимог сучасного суспільства, гармонійного розвитку особистості та охоплення основних напрямів відповідної науки і практики;
- відповідність сучасному стану даної сфери та видам трудової діяльності;
- актуальність, достовірність, прогностичність та відносна стабільність наукової інформації, яка відбирається до навчального посібника;
- відповідність віковим можливостям учнів та вже досягнутому ними рівню знань, часу, який відводиться на вивчення даного матеріалу та наявній навчально-методичній та матеріальній базі навчального закладу [28].

У тексті мають дотримуватися такі вимоги:

- дотримання офіційно прийнятої термінології;
- відповідність термінів позначенням;
- однаковість написання найменувань та ін.

Доступність матеріалу навчального посібника залежить від дотримання при складанні тексту головних дидактичних законів і принципів, серед яких ключовим є «від простого до складного», тобто простий навчальний матеріал обов'язково має передувати складному, а при вивченні навчальної дисципліни слід рухатися від нижчого ступеня абстракції до більш високого.

Крім цільового та змістового компонентів слід звертати увагу і на організаційний та контрольнo-коригуючий компоненти. Це пов'язано з тим, що сучасний посібник повинен не тільки містити необхідну інформацію, але й відображати установку на навчання та основу навчальної діяльності.

Розроблення навчального посібника вимагає урахування таких аспектів як: чітко сформульована мета та завдання посібника, логічна послідовність викладу матеріалу, чітка структура з розділами, підрозділами та параграфами, врахування сучасних педагогічних підходів та методик, використання інтерактивних елементів та завдань, використання актуальної інформації.

При створенні навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» для учнів закладів професійної освіти, які ми

спиралися на робочу програму навчальної дисципліни «Історія костюму», яку, як правило включають до програм професійної підготовки фахівців швейного профілю. Особливістю фахового предмету з історії костюму є узагальнений підхід до вивчення історичних періодів моди та обмежена кількість годин на опанування курсу. Наприклад, типовою є структура навчальної програми, яка містить такі модулі:

- Костюм епохи Стародавнього світу (Египет, Греція, Рим);
- Костюм Середньовіччя;
- Костюм епохи Відродження;
- Західноєвропейський костюм XVII-XIX ст;
- Європейський костюм XX ст;
- Український народний костюм;

При цьому, на вивчення теми «Європейський костюм XX ст.» відводиться 2-4 аудиторних години, що недостатньо для ознайомлення учнів з різноманітним стилевим рішенням одягу цієї епохи. Тому, компенсувати інтерес учнів до історії одягу періоду першої половини XX століття можна шляхом створення навчального посібника, в якому представити узагальнений навчальний матеріал теми.

Отже, виконаний аналіз дозволив виявити низку вимог до розроблення навчального посібника, а саме до чіткості його структури, науково-методичного рівня, актуальності навчального матеріалу, побудованого за принципами об'єктивності та правдивості, логічної послідовності на засадах модульності, та сформованості таких основних складників: цільового; змістового; організаційно-діяльнісного та аналітико-результативного. Переходимо до проєктування пояснювального та додаткового тексту навчального посібника.

2.2 Проектування пояснювального та додаткового тексту

Текст є основою навчального посібника. Організація тексту, представлення термінів, методи введення нових понять у текст, а також використання засобів наочності мають ставити за мету ефективного передавання інформації учневі [20]. Для кращого подання матеріалу до основного тексту розробляють додатковий та пояснювальний текст, який глибше розкриє тему навчального посібника. Характеристика компонентів навчального посібника подана в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Структура навчального посібника за автором [29]

Компонент	Складові компонента		
Текстовий	Основний текст	Додатковий текст	Пояснювальний текст
	За змістом: вступний; інформаційний; заклучний або підсумковий. За характером: опис; оповідання; пояснення; проблемний виклад; узагальнення	1.Документи 2.Науково-популярні тексти 3.Художні тексти	Посторінковий словник. Пояснення у дужках всередині основного тексту. Підписи до ілюстрацій. Дані про представлені документи та їх авторів
Позатекстовий	Ілюстрації	Методичний апарат	Апарат орієнтування
	Зображувальні: малюнки; репродукції; документальні зображення (фотографії). Умовно-графічні: карти; картосхеми,	1.Питання і завдання: – відтворюючі; – перетворюючі; – творчо-образні; – проблемні. 2. Текстові таблиці: – порівняльні – узагальнюючі; – конкретизуючі;	1. Загальний зміст. 2. Рубрикація і тематичні символи. 3.Сигнали-символи (пiктограми). 4.Виділення у тексті (курсивом, жирним шрифтом тощо). 5. Словники і покажчики:

Кінець таблиці 2.1

	плани; схеми, креслення	– ілюструючи. 3. Опорні схеми (структурно-логічні). 4. Плани-схеми, пам'ятки – алгоритми. 5. Тести самоконтролю	– понять, – дат, – імен. 6. Глосарій. 7. Колонтитули, шмуцтитули. 8. Бібліографія. 9. Довідники

Основний текст навчального посібника – дидактично та методично оброблений і систематизований автором навчальний матеріал. В основній частині навчального посібника викладаються теоретичні положення певної навчальної дисципліни. Наводяться аргументи для підтвердження основних положень, дається наукове роз'яснення досліджуваним явищам, розкриваються взаємозв'язки та закономірності [30].

Виклад матеріалу в виданнях відповідає критеріям якості навчальної літератури:

1 науковість викладення навчального матеріалу, врахування останніх наукових досягнень;

2 доступність – визначено ступінь теоретичної складності й глибини вивчення навчального матеріалу;

3 проблемність – створено навчальні проблемні ситуації, які активізують розумову діяльність студентів;

4 наочність – ураховано чуттєве сприйняття досліджуваних об'єктів, їх макетів або моделей та особисте спостереження студентом;

5 системність – передбачено послідовність засвоєння студентом певної системи знань [30].

Основний текст містить фактично основний навчальний матеріал теми, необхідний для розуміння концепцій, теорій які вивчаються, чи формування практичних навичок. Він також може містити завдання та вправи для закріплення знань, перевірки розуміння та розвитку навичок, а для кращого засвоєння навчального матеріалу може бути підтриманий ілюстраціями,

графіками, схемами або іншими графічними елементами візуалізації інформації та полегшення її сприйняття.

Проектування пояснювального та додаткового тексту в навчальному посібнику полягає у ретельному плануванні і структуруванні інформації так, щоб забезпечити чіткість, логічність та доступність для учня.

Пояснювальний текст потрібен для роз'яснення незрозумілих слів, уживаних в основному тексті, для коментарів до ілюстрацій або схем. Приклади подання пояснювального тексту у навчальному посібнику «Європейська мода першої половини ХХ століття» наведено на рисунках 2.1., 2.2.

Стиль епохи – сукупність ознак, характерних для певного часу.

Рисунок 2.1 – Приклад пояснювального тексту навчального посібника (визначення)

Як видно на рисунку 2.1 До пояснювального тексту нами віднесені визначення таких основних понять теми як «стиль епохи» (с. 11), «мода» (с. 17).

Словник – це довідкове видання в якому розміщений впорядкований перелік мовних одиниць, доповнених інформаційними даними [23]. Включення словника в навчальний посібник полегшує процес навчання та розуміння предмету вивчення, допомагає уточнити значення ключових понять.

Розроблений словник у навчальному посібнику «Європейська мода першої половини ХХ століття» містить скільки визначень таких понять як

Авангард», «Мода», «Епоха», «Постмодернізм», «Стиль», «Модернізм», «Стиль епохи», тощо.

Словник

Авангард – узагальнююча характеристика течій у світовому мистецтві, що виникли наприкінці XIX - початку XX століть, спрямований на руйнування встановлених стандартів та творення нових концепцій, відмова від конвенцій.

Експресіонізм літературно-мистецька течія авангардизму, що сформувалася на початку XX століття, акцент на емоціях, фантазії та враженнях, використання нетрадиційних образів.

Епоха – проміжок часу, що характеризується видатними історичними подіями.

Мода – це образ, звички, смаки і цінності, встановлені в певному місці в певний проміжок часу.

Модернізм – це філософський і мистецький рух, який поряд з культурними течіями та змінами виник через широкомасштабні та далекосяжні трансформації у західному суспільстві в кінці 19 — початку 20 століть.

Поп-арт – відображення масової культури та споживчої сучасності в мистецтві, особливо в живопису.

Постмодернізм – світоглядно-мистецький напрям, суміш стилів, цитати з інших епох, відмова від однозначності, визнання різноманітності в культурі.

Рисунок 2.2 – Приклад пояснювального тексту навчального посібника
(словник)

Додатковий текст для навчального посібника – це матеріал, який доповнює основний текст і може містити додаткову інформацію. Він містить приклади, відомості, ілюстрації та інші матеріали, що розширюють знання

учнів, може включати додаткові дослідження, які дозволяють учням розширити своє розуміння теми.

Додатковий текст має доповнювати, а не просто повторювати основний матеріал. Приклади подачі додаткового тексту подано на рис. 2.3 та 2.4.

1900 рік: Дирижабль — Фердинанд фон Цепелін, Німеччин

1900 рік: Звукове кіно — Леон Гомон, Франція

1907 рік: Гелікоптер — Поль Корню, Франція

1915 рік: Протигаз — Фріц Хабер, Німеччина

1930 рік: Багатоповерховий паркінг — Париж, Франція

Рисунок 2.3 – Приклад додаткового тексту до п.1.1. навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»

Архітектура

Храм Святого Сімейства

Рисунок 2.4 – Приклад додаткового тексту до п.1.3 навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»

В якості додаткового тексту на рисунку 2.3 використано відомості, які розширюють кругозір учнів щодо авторів винаходів початку ХХ століття (с.9), а на рисунку 2.4 – щодо стильових рішень відомих пам'яток архітектури Європи (с.11).

Отже, при проектуванні пояснювального та додаткового тексту ми виходили з того, що між ними та основним текстом має бути міцний зв'язок. Пояснювальний та додатковий тексти навчального посібника підбирали таким чином, щоб вони були логічно пов'язані та доповнювали один одного. При цьому, намагалися уникати надмірного повторення інформації.

2.3 Розробка апарату орієнтування та організації засвоєння матеріалу

Апарат орієнтування є обов'язковим складником навчального видання, який забезпечує ефективне та зручне використання книги, допомагає учням швидко знаходити потрібну інформацію. До апарату орієнтування відносять зміст, передмову, умовні позначення, бібліографічний опис.

Доступність змісту навчальної та методичної літератури забезпечується за рахунок трьох чинників [22]:

- використання досконалої літературної мови;
- якістю ілюстративного матеріалу;
- систематизованого викладу інформації.

Зручність використання навчального посібника у певній мірі залежить від досконалості апарату орієнтування, до якого відносять.

Зміст – це структурований перелік заголовків, розділів, підрозділів та їхніх номерів, який вказує на послідовність матеріалу в посібнику. Зазвичай зміст розміщується в початковій частині навчального посібника, перед самим початком основного тексту. Він сприяє зручному та систематизованому сприйняттю інформації.

Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки у тексті, без скорочень. Позначення ступенів рубрикації (частина, розділ) пишуться в один рядок з відповідними заголовками і відділяються від них крапкою. Останнє слово кожного заголовка з'єднують крапками з відповідним номером сторінки у правому стовпчику змісту. Всі заголовки у змісті починаються з прописної літери без крапки на кінці [29]. Фрагмент змісту посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» подано на рисунку 2.5.

Зміст

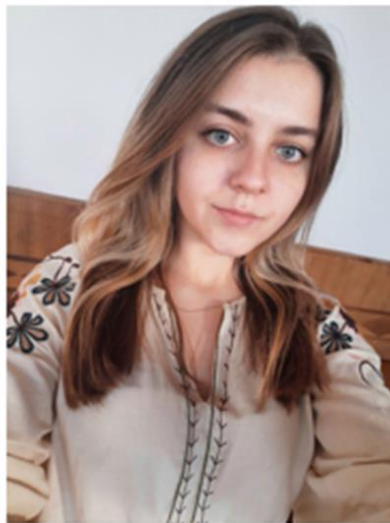
Передмова	6
Розділ 1	
Історія розвитку європейської моди першої половини ХХ століття	8
1.1 Характеристика історичної епохи.....	8
1.2 Аналіз соціально-економічних чинників впливу на європейську моду	9
1.3 Стисла характеристика стилів.....	11
1.4 Європейська мода ХХ століття в період світових війн	12
1.5 Класифікація стильових рішень в одязі	13
1.6 Модерн як основне стильове рішення костюма	15
Розділ 2	
Еволюція одягу в різні періоди першої половини ХХ століття.....	17
2.1 Мода 00-х років	17
2.1.1 Характеристика тенденцій моди 00-х років.....	17
2.1.2 Конструктивні рішення та оздоблення одягу	20
2.2 Мода 10-х років	23
2.2.1 Характеристика тенденцій моди 10-х років.....	23
2.2.2 Конструктивні рішення та оздоблення одягу	24
2.3 Мода 20-х років	27
2.3.1 Характеристика тенденцій моди 20-х років.....	27

Рисунок 2.5 – Зміст навального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» (фрагмент)

Вступ (передмова) у навчальному посібнику має відповідати таким основним вимогам: чітко визначати мету навчального посібника, підкреслювати актуальність теми та її важливість; чітке розуміння цільової аудиторії; загальну структуру навчального посібника та розділи; місце даного курсу (його частин) серед інших дисциплін; формулювання основних задач, що стоять перед учнем при вивченні навчальної дисципліни. Вступ (передмова) є першою річчю, яку читач бачить, тому він має бути добре продуманим та привабливим. Обсяг передмови – 0,1-0,2 авт.арк. [31]. Фрагмент передмови навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» подано на рисунку 2.6.

Передмова

Ласкаво просимо до захоплюючого світу Європейської моди першої половини ХХ століття!

Цей посібник є провідником у часі та просторі, розкриваючи перед читачем чарівні та вражаючі деталі модного світу минулого століття. Період між 1900 та 1940 роками був періодом глибоких трансформацій у всіх сферах суспільства, а мода виявилася невід'ємною частиною цих змін. Від елегантності 1900-х до стрімкої модерності 1940-х, цей посібник пропонує глибокий огляд еволюції стилю, смаку та вражень, які

сформували обличчя моди того періоду.

Великі події, які відбулися в цей час, такі як Перша та Друга світові війни, індустріальна революція, жіночий рух та розвиток нових технологій, відзначилися віддзеркаленням в моді. Кожен рік цього періоду приносив нові тенденції, стилі та експерименти.

Рисунок 2.6 – Передмова навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» (фрагмент)

Показчики мають бути обов'язковим структурним елементом навчальних посібників, оскільки вони сприяють полегшенню користування книгою. Умовні позначення в навчальному посібнику використовуються для позначення різних елементів, які можуть включати графічні символи, скорочення, кольори або інші специфічні знаки. Вони допомагають встановлювати зв'язки, надавати візуальну структуру та полегшувати розуміння матеріалу. Умовні позначення слід вибирати з урахуванням специфіки матеріалу та потреб учнів, щоб забезпечити зручність розуміння та навчання. Приклад оформлення умовних позначень навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» подано на рисунку 2.7.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Визначення поняття

Цікаві факти

Контрольний модуль

Рисунок 2.7 – Приклад оформлення умовних позначень навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»

Встановлення мети є першочерговим завданням при розробленні навчального посібника на основі визначених результатів навчання, які мають

бути досягненні після вивчення теми «Європейська мода першої половини ХХ століття». Ключові слова виділяють для привертання уваги учнів терміни, які використовуються для вираження сутності навчального матеріалу в розділі. Мета та ключові слова розміщуються перед основним навчальним матеріалом, щоб спрямувати учня на вивчення навчального матеріалу розділу, приклад оформлення цільового компоненту до розділу 1 наведено на рисунку. 2.8.

Розділ 1

Історія розвитку європейської моди першої половини ХХ століття

МЕТА: забезпечити засвоєння знань про особливості історичної епохи та чинники впливу на розвиток моди першої половини ХХ ст.; знати основні характеристики стильових рішень одягу цього періоду.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: історична епоха, соціально-економічні чинники, революційні зміни, стиль, стильові рішення, модерн.

1.1 Характеристика історичної епохи

Перша половина ХХ століття в Європі визначалася історичними подіями, соціокультурними трансформаціями і радикальними змінами у всіх сферах життя. Епоха між Першою та Другою світовими війнами відзначилася складним періодом міжнародних конфліктів, економічної нестабільності та спробами вирішення проблем міжнародного масштабу. Спостерігалася швидка технічна та технологічна модернізація, що призвела до індустріального розвитку та зміни в галузі економіки.

На початку ХХ століття зростала кількість освічених людей, освіта у багатьох країнах ставала більш доступною,

Рисунок 2.8 – Мета та ключові слова 1 розділу навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»

У навчальній літературі мають бути наведені джерела, з яких отримано фактичний матеріал, що вказуються у відповідних посиланнях та у бібліографічному списку. У навчальних посібниках необхідно використовувати лише дані, допущені до опублікування у відкритому друці. У цьому розділі необхідно вказати основну використану та рекомендовану літературу для поглибленого вивчення курсу. Основними елементами бібліографічного опису є прізвище автора, назва твору, місце випуску, назва видавництва, рік випуску, кількість сторінок. Бібліографічні посилання необхідно давати на останнє видання даного твору або зібрання творів [32] – [33]. Фрагмент оформлення бібліографічного опису навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» подано на рисунку 2.9.

Список використаної літератури

1. Етнохата: ХХ століття. Історія сукні та не тільки. URL: <https://etnoxata.com.ua/statti/moda-ta-stil/hh-stolittja-istorija-sukni-ta-ne-tilki/> (дата звернення 18.10.2023)

10. Даценко М. Мода як соціальне явище: спроба визначення [Електронний ресурс] / М. Даценко // Соціальні виміри суспільства. - 2014. - № 6. - С. 353-364. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svs_2014_6_29 (дата звернення: 08.11.2023).

11. Кікоть А. А. Визначення поняття і форми костюма в контексті особистості [Електронний ресурс] / А. А. Кікоть // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. 4 – Харків, 2012. - № 15. - С. 130-133. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2012_15_33 (дата звернення: 08.11.2023).

2. Колосніченко М. В., Процик К. Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу. – Київ : КНУТД, 2011. – С. 9–27, С. 31–34.

3. Корницька, Л. А. Художнє проектування одягу. Історія костюма : навч. посібник / Л. А. Корницька. – Львів : Новий Світ – 2000, 2016. – 436 с.

Рисунок 2.9 – Фрагмент оформлення бібліографічного опису навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»

Контроль знань є важливою частиною навчального процесу, спрямованою на оцінку рівня розуміння та освоєння навчального матеріалу учнями. Він повинен бути різноманітним, сприяти розвитку критичного мислення та оцінювати здатність учня застосовувати отримані знання на практиці, також може включати в себе різноманітні завдання, тести, практичні вправи та інші засоби контролю засвоєння інформації.

Апарат організації засвоєння навчального матеріалу, до якого відносяться питання для самоконтролю та контрольні завдання, дозволяє забезпечити більш ефективне опрацювання учнями навчального матеріалу у процесі самостійної роботи. Ці питання розташовані в кінці кожної структурної частини (розділ або параграф) навчального посібника, і мають на меті закріпити набуті теоретичні знання та розвинути різні типи мислення (логічне, абстрактне, образне тощо).

Система запитань і завдань, є цілісною та розгалуженою, її класифікують за різними ознаками:

- місцем розташування: запитання і завдання, що передують тексту параграфа, містяться у середині тексту або наприкінці;
- метою використання: актуалізуючі, мотивуючі, на осмислення матеріалу, перевірочні, рефлексивні, підсумкові тощо;
- характером прогнозованої діяльності: репродуктивні (на повторення), пошукові і творчі [29]:

При написанні навчальних матеріалів важливо ставити акцент на підтримку активної пізнавальної діяльності учня, сприяти самостійній творчій роботі та розвитку навичок розв'язування завдань. Кожний навчальний посібник повинен містити приклади, питання та задачі, щоб стимулювати учнів до активного засвоєння вивченого матеріалу

У процесі вирішення контрольних завдань рекомендується використовувати ІКТ, аудіовізуальні засоби навчання та активно користуватися нормативною та довідковою літературою. Це допомагає учням використовувати різні джерела інформації та розвивати навички самостійного

дослідження [31]. Приклад контрольних питань та завдань, розроблених у навчальному посібнику з теми «Європейська мода першої половини ХХ століття» наведено на рисунку 2.10.

Перевір себе

1. Охарактеризуйте історичну епоху першої половини ХХ століття.
2. Назвіть чинників впливу на європейську моду першої половини ХХ століття.
3. Назвіть стилі моди першої половини ХХ століття.
4. Що таке «Стиль епохи»?
5. Як називається ключовий стильовий напрям у моді початку 20 століття?
6. Які стильові рішення в одязі першої половини ХХ століття Ви знаєте?
7. Опишіть європейську моду ХХ століття в період світових війн.
8. Дайте характеристику соціально-економічним чинникам впливу європейської моди на початку ХХ століття.

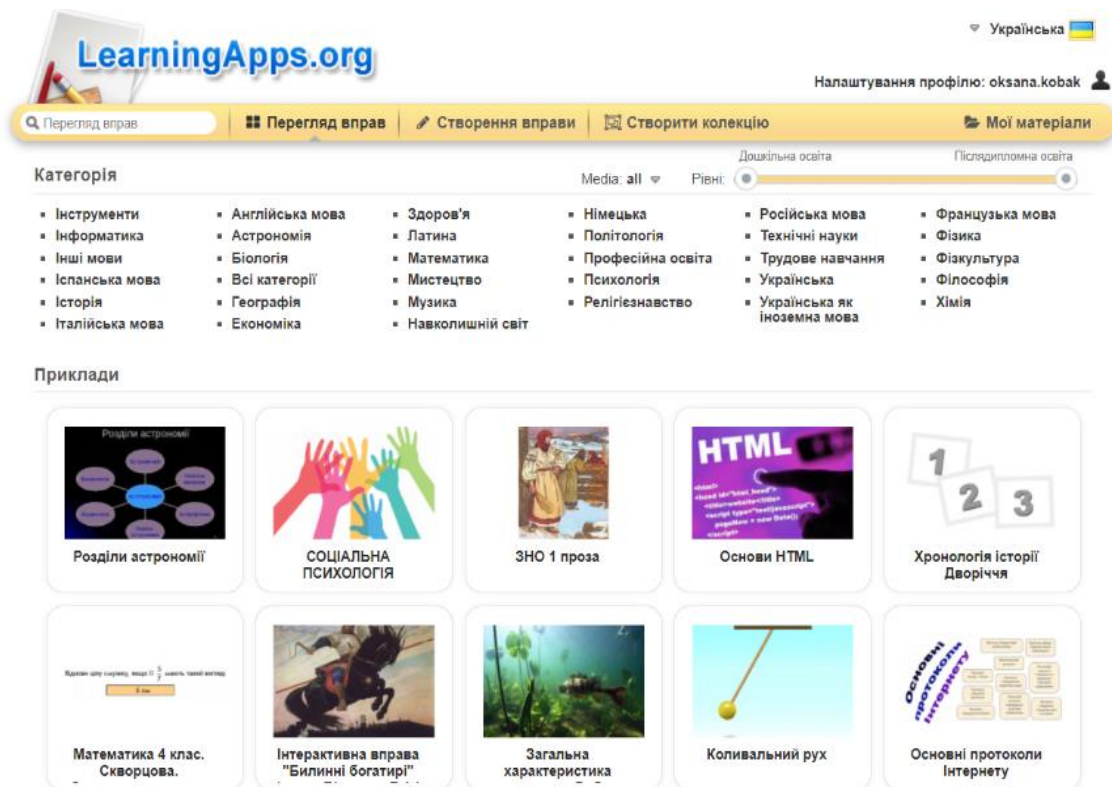
Рисунок 2.10 – Контрольні завдання для самоконтролю засвоєння навчального матеріалу 1 розділу навчального посібника

Для забезпечення високої якості освіти на всіх етапах і рівнях її оцінювання, ефективність і управління якістю – одне з головних завдань. На сьогоднішній день без сучасних засобів контролю навчальних досягнень не обійтися. Є багато освітніх платформ для розробки завдань для контролю знань, наприклад: Майстер Тест, LearningApps, Online Test Pad, ClassMarker, Quizizz, Kahoot.

LearningApps – електронна освітня платформа для створення та збереження інтерактивних вправ ігрового характеру. Переваги сервісу LearningApps :

- великий вибір типів завдань;
- підказки у виконанні та розробці завдань;
- є можливість обрати рівень складності завдань;
- працює декількома мовами;
- доступ незареєстрованим користувачам;
- мобільність та простота у використанні.

Сервіс LearningApps має простий інтерфейс (рисунк 2.11).

Рисунк 2.11 – Інтерфейс програми Learningapps

За допомогою платформи Learningapps можна створювати 18 різновидів завдань: знайти пару, кросворд, класифікація, хронологічна лінійка, простий

порядок, сортування картинок, введення тексту, вікторина, заповнити пропуски, сітка програм, аудіо/відео контент, «Хто хоче стати мільйонером?», пазл «Вгадайка», шибениця, слова з літер, гра «Парочки» тощо (рисунок 2.12).

Сервіс має широкий вибір мов інтерфейсу, у тому числі українська. Викладачу необхідно створити обліковий запис, вказавши свій логін/email та пароль. Здобувачам освіти слід зареєструватися на сайті, тоді педагог зможе додати їх до свого класу. Завдання можна надсилати як посиланням так і у вигляді QR-коду, який система автоматично створює до кожного завдання.

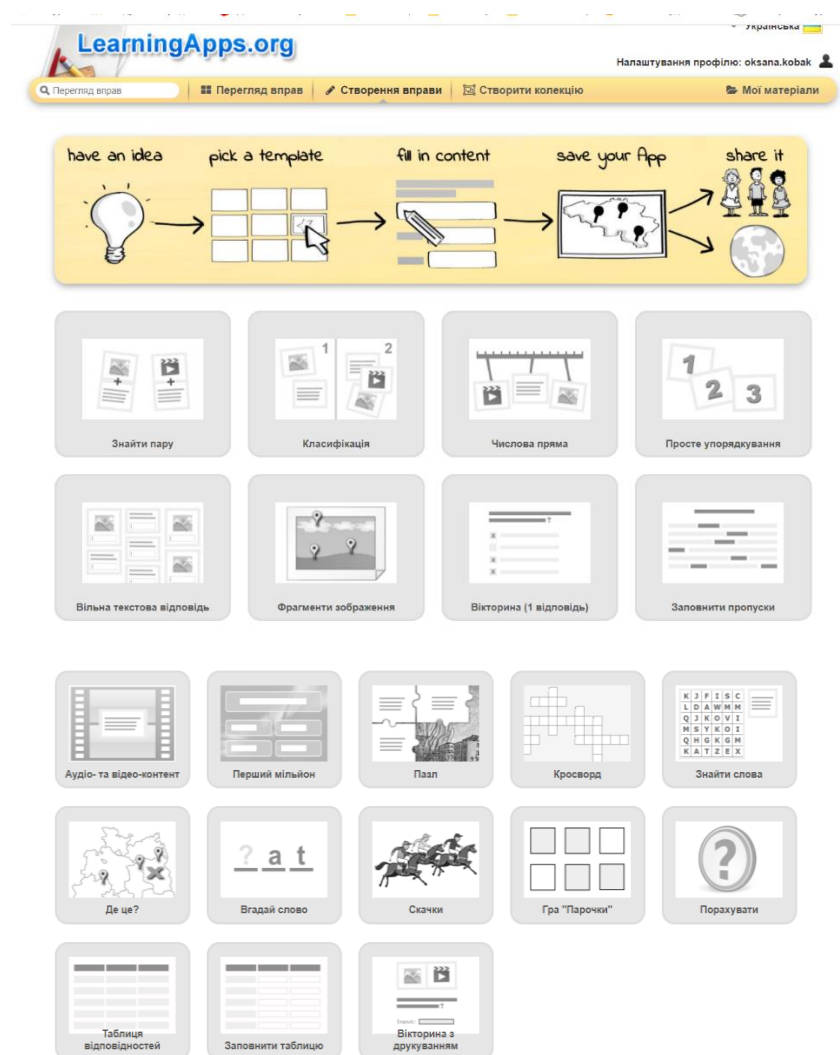

Рисунок 2.12 – Види завдань на платформі Learningapps

Крім цього, на цій платформі можна створити колекцію завдань. Педагог об'єднує прави та надає інструкцію до виконання. (рисунок 2.13).

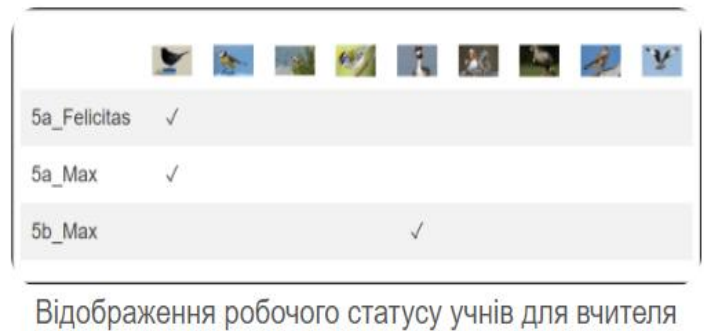
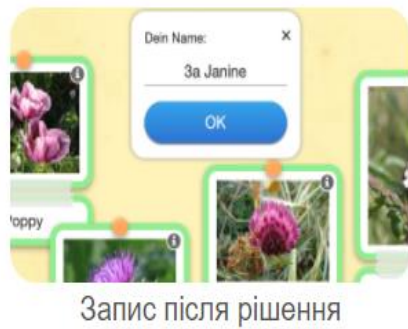

Рисунок 2.13 – Колекція завдань з певної теми

Фрагмент змісту завдань контрольного модуля навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» подано на рисунку 2.14.

Контрольний модуль

1. Встановіть відповідність між назвою та його описом «Класифікація стильових рішень в одязі»
2. Встановіть хронологічний ряд стильових рішень в одязі періоду 1900-1940рр.
3. За описом стилю напишіть його назву «Характеристика стилів першої половини ХХ століття».

Рисунок 2.14 – Фрагмент контрольного модуля навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»

Контрольний блок містить завдання різного типу. Завдання на встановлення відповідності між описом стильових рішень в одязі та їх назвою

і встановлення відповідності між силуетним рішенням в одязі та його періодом наведені на рисунках 2.15, 2.16.

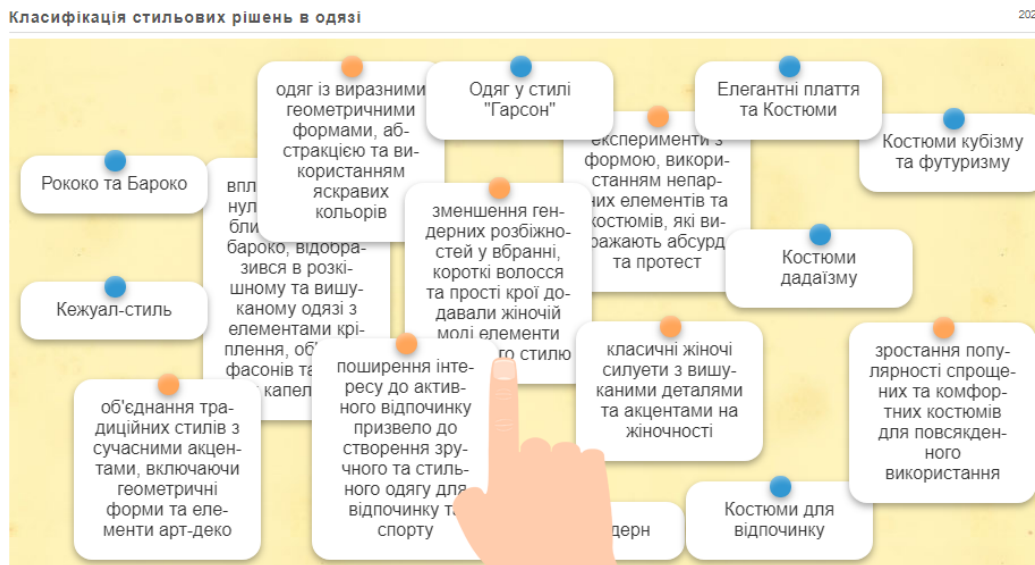

Рисунок 2.15 – Приклад завдання «Класифікація стильових рішень в одязі» на освітній платформі Learningapps

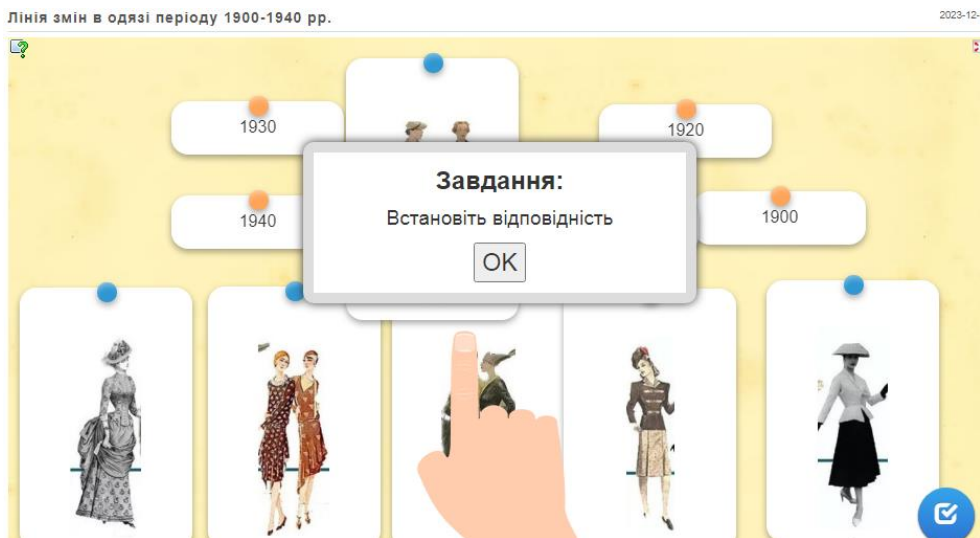

Рисунок 2.16 – Приклад завдання «Лінія змін в одязі періоду 1900-1940» на освітній платформі Learningapps

Для визначення хронології певних подій використовують завдання типу «числова пряма». Приклад завдання «Хронологічний ряд стильових рішень в одязі періоду 1900-1940 рр» наведений на рисунку 2.17.

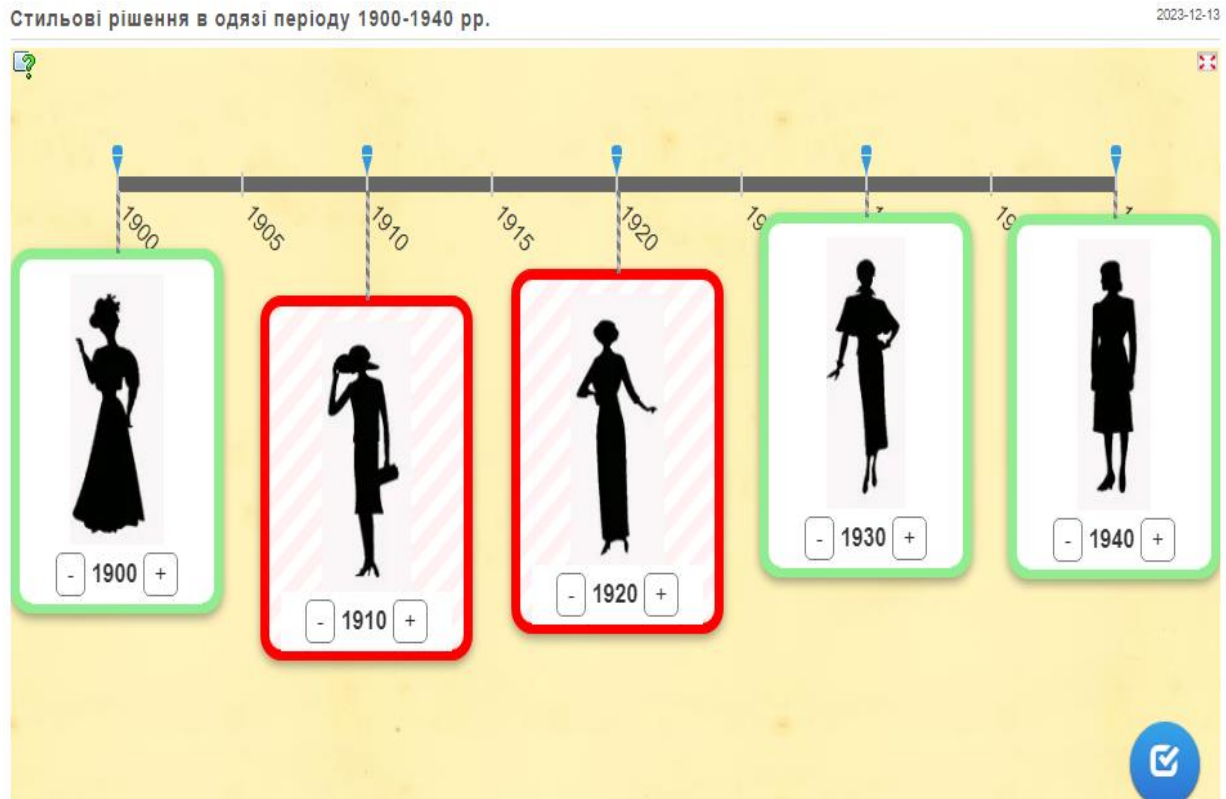

Рисунок 2.17 – Приклад завдання «Хронологічний ряд стильових рішень в одязі періоду 1900-1940 р.» платформи Learningapps

Завдання-вікторина на вибір правильної відповіді соціально-економічних чинників впливу європейської моди на початку ХХ століття. Приклад завдання «Соціально-економічні чинники впливу європейської моди на початку ХХ століття» наведений на рисунку 2.18.

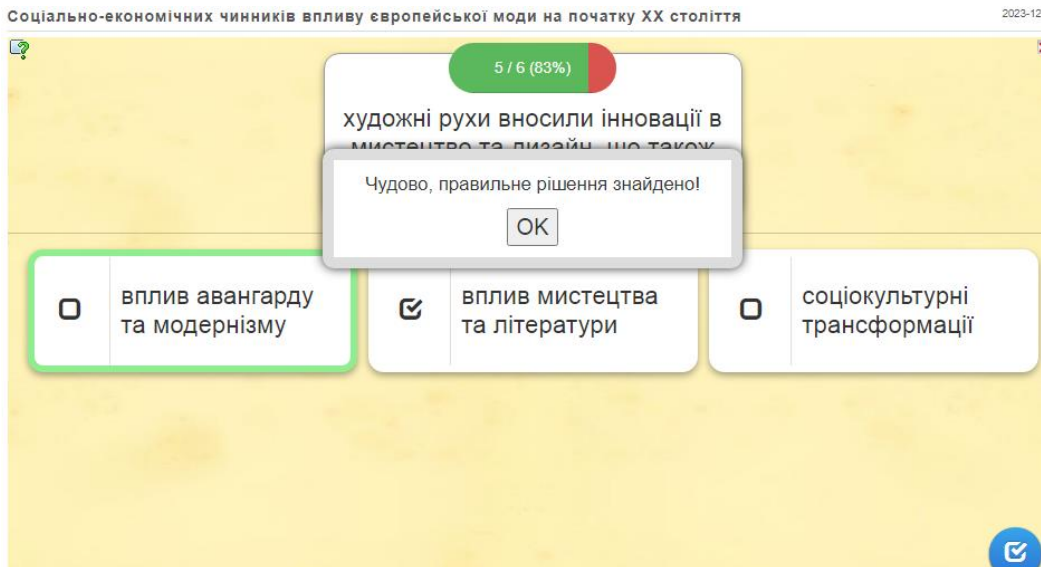

Рисунок 2.18 – Приклад завдання «Соціально-економічні чинники впливу європейської моди на початку XX століття» платформи Learningapps

Завдання «вгадай слово» полягає в написанні стилю першої половини XX століття спираючись на його опис. Приклад завдання «Характеристика стилів першої половини XX століття» наведений на рисунку 2.19.

Рисунок 2.19 – Приклад завдання «Характеристика стилів першої половини XX століття» платформи Learningapps

Завдання на класифікацію моди першої половини XX століття.
Приклади завдань наведені на рисунках 2.20 та 2.21.

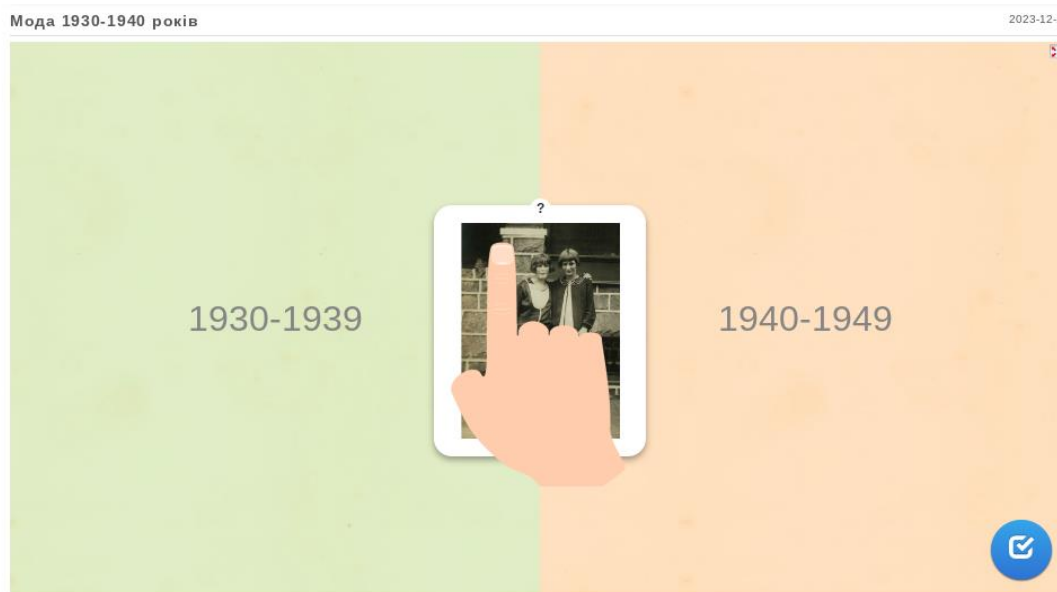

Рисунок 2.20 – Приклад завдання «Мода 1930 - 1940 років XX століття» на освітній платформі Learningapps

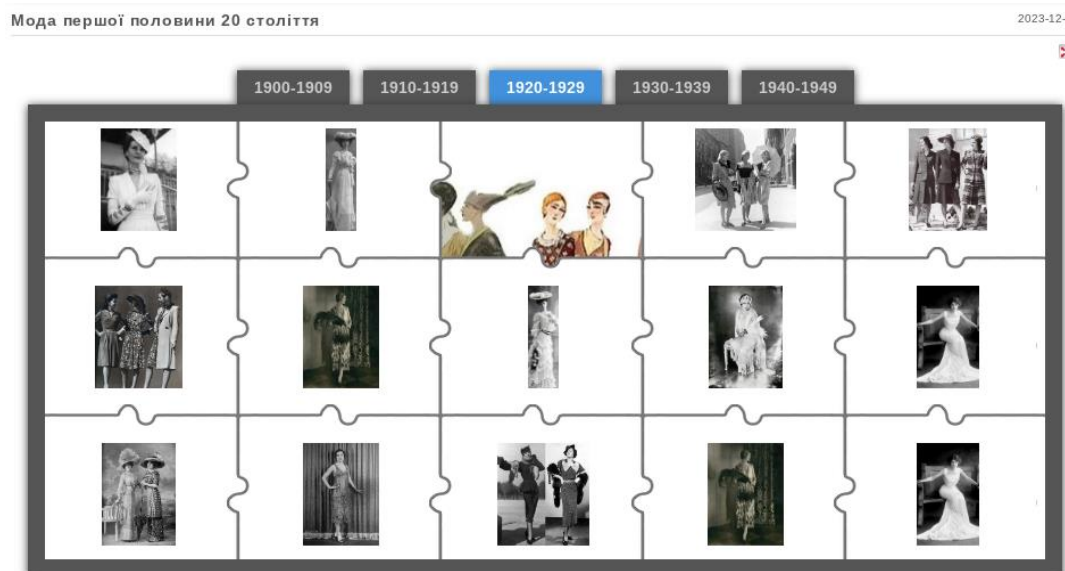

Рисунок 2.21 – Приклад завдання «Мода першої половини XX століття» на освітній платформі Learningapps

Завдання на знання визначень з теми «Європейська мода першої половини ХХ століття». Приклад завдання наведено на рисунку 2.22.

Словничок

Х	Є	М	Т	Ч
Е	П	О	Х	А
М	О	Д	А	Є
І	Я	Е	В	С
Й	П	Р	А	Т
Ь	Я	Н	Н	И
Ж	Л	І	Г	Л
В	Т	З	А	Ь
Д	А	М	Р	Й
А	П	Г	Д	П

- _____
усталена форма художнього самовизначення епохи, регіону, нації, соціальної або творчої групи або окремої особистості
- _____
це філософський і мистецький рух, який поряд з культурними течіями та змінами виник через широкомасштабні та далекосляжні трансформації у західному суспільстві в кінці 19 — початку 20 століть
- _____
проміжок часу, що характеризується видатними історичними подіями
- _____
це образ, звички, смаки і цінності, встановлені в певному місці в певний проміжок часу
- _____

Рисунок 2.22 – Приклад завдання «Словничок» на освітній платформі Learningapps

Завдання на визначення періоду з теми «Європейська мода першої половини ХХ століття». Приклад завдання наведено на рисунку 2.23.

Мода першої половини 20 століття

2023-12

Рисунок 2.23 – Приклад завдання «Мода першої половини ХХ століття» на освітній платформі Learningapps

Вибір виду ілюстрацій залежить від мети, яку ставить перед собою автор. Можна сформулювати такі загальні рекомендації авторам по ілюструванню навчального матеріалу навчальної книги:

- ілюстрації мають використовуватися тільки у тих випадках, коли вони розкривають, пояснюють або доповнюють інформацію, що міститься в книзі. Наявність їх дозволяє авторам передати більш чітко, точно та образно програмні матеріали, що викладаються;

- вигляд ілюстрацій має відповідати ступеню підготовленості учнів. Так, у навчальних посібниках для учнів молодших курсів ілюстрації мають відрізнятися більшою образністю, ніж ілюстрації для учнів старших курсів, які можуть вільно читати креслення та складні схеми;

- під час підготовки ілюстрацій слід враховувати можливості відтворення їх типографією та інші фактори. Автор повинен чітко уявляти, як буде виглядати майбутнє видання;

- ілюстрації у вигляді схем не повинні повторювати матеріалу основного тексту або містити зайву інформацію, що відволікає читача від засвоєння теми;

- однотипні ілюстрації у підручнику мають бути виконані однією технікою;

- при поданні статистичних даних доцільно використовувати графіки та діаграми, які є ефективним засобом передачі інформації між величинами і явищами, що вивчаються;

- доцільно використовувати кольорові ілюстрації, які не тільки збагачують інформацію, а й акцентують увагу читачів на основних ідеях ілюстрованого матеріалу [31].

Приклад ілюстрації навчального матеріалу розділу 2 навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» подано на рисунку 2.24.

Рисунок 2.24 – Приклад ілюстрації до п. 2.1 навчального посібника
«Європейська мода першої половини ХХ століття»

Колаж може поєднати різні зображення, щоб розповісти історію чи висвітлити ключові аспекти об'єкта вивчення. Така форма подання інформації особливо корисно, якщо потрібно підкреслити різноманіття форм і стилів одягу. Ефект колажу досягається за допомогою накладення одного зображення на інше, поєднання декількох зображень в одному, іноді навіть з елементами графіки (мозаїка) або використання хаотичного набору різноманітних зображень (пазл). Приклад розробленої ілюстрації у техніці колажу для супроводу навчального матеріалу п.2.1 навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» подано на рисунку 2.25.

Рисунок 2.25– Приклад ілюстрованого фрагменту до п. 2.1 навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»

Подання інформації у табличній формі робить його зручним для сприйняття та розуміння. Таблиці дозволяють чітко організувати інформацію у вигляді рядків і стовпців, що сприяє створенню логічної структури та допомагає швидше зорієнтуватися в матеріалі. Приклад подання даних в табличній формі розроблений для навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття» подано на рисунку 2.26.

Основні класифікації стильових рішень в одязі цього періоду включають:	Ретро-стиль та вплив історії
	•Рококо та Бароко: вплив стилів минулих епох, особливо рококо та бароко, відобразився в розкішному та вишуканому одязі з елементами кріплення, об'ємних фасонів та великих капелюшків. •Ретро-модерн: об'єднання традиційних стилів з сучасними акцентами, включаючи геометричні форми та елементи арт-деко.
	Модернізм та Авангард
	•Костюми кубізму та футуризму: одяг із виразними геометричними формами, абстракцією та використанням яскравих кольорів. •Костюми дадаїзму: експерименти з формою, використанням непарних елементів та костюмів, які виражають абсурд та протест.
	Елегантний та класичний стиль
•Одяг у стилі "Тарсон": зменшення гендерних розбіжностей у вбранні, короткі волосся та прості крої додавали жіночій моді елементи чоловічого стилю. •Елегантні плаття та Костюми: класичні жіночі силуети з вишуканими деталями та акцентами на жіночності.	
Спортивний та кежуал стиль	
•Костюми для відпочинку: поширення інтересу до активного відпочинку призвело до створення зручного та стильного одягу для відпочинку та спорту. •Кежуал-стиль: зростання популярності спрощених та комфортних костюмів для повсякденного використання.	

Рисунок 2.26 – Приклад подання даних в табличній формі розроблений для навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття»

Отже, в результаті виконаної роботи розроблено апарат орієнтування навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття», до якого відносять зміст, вступ (передмова), умовні позначення, бібліографічний опис.

Для кращого засвоєння навчального матеріалу навчального посібника розроблені система контрольних питань та завдань, що розіщується після кожного розділу навчальної книги, а також контрольний блок, що вміщує завдання різного типу на освітній платформі Learningapps.

2.4 Оцінювання якості проєкту навчального посібника

Створення навчальної літератури є завданням важливим і відповідальним, спрямованим на надання користувачам ефективного інструменту для засвоєння знань. Від якості навчальної книги залежить успішність навчання та зрозуміння предмету.

Аналіз навчальної літератури з певної дисципліни, теми є однією з основних складових методичної діяльності педагога. Продуктом аналізу навчальної літератури можна вважати перелік відібраної викладачем навчальних книг, опис порядку їх використання в навчальному процесі і способів компенсації недоліків окремих з них. Алгоритм діяльності педагога з аналізу навчальної літератури представлений на рисунку 2.27.

Вихідні данні:

- Мета навчання:
- стратегічна
- тактична
- оперативна
- Зміст навчання:
- навчальний план підготовки
- навчальна програма дисципліни

Діяльність педагога:

- відбір літератури з предмету, теми
- кількісний і якісний аналіз літературних джерел
- визначення недоліків і способів компенсації
- вибір оптимального набору навчальних книг з предмету, теми та порядку їх використання
- складання характеристики навчальної літератури з предмету, теми

Продукт діяльності з аналізу навчальної літератури

- перелік відібраних джерел
- порядок використання літератури при вивченні предмета, теми
- перелік недоліків окремих джерел і способів їх усунення
- характеристика навчальної літератури з предмету, теми

Рисунок 2.27 – Загальна характеристика діяльності педагога з аналізу навчальної літератури [17]

В наш час існує понад 300 методів аналізу навчальної літератури, серед яких є експериментальний, соціологічний, структурно-функціональний, органометричний та інші [17]. Найбільш поширеним в умовах роботи закладів П(ПТ)О є органометричний метод, який базується на використанні власного досвіду педагога.

Сутність органометричного методу полягає у тому, що педагог на основі визначених показників якості оцінює кожний з підручників (навчальних посібників) певною сумою балів. Користуючись результатами якісного та кількісного аналізу, педагог обирає найкращий із підручників (навчальних посібників). Точність цього методу залежить від кваліфікації педагога, але при порівнянні декількох навчальних книг цей чинник не впливає на результат, оскільки оцінювання відбувається за однаковими критеріями.

Згідно з методикою Коваленко О.Е., в табл.2.2 представлені показники якості навчальної книги відповідно до дидактичних вимог, що висуваються до навчальної літератури [17].

Таблиця 2.2 – Показники якості навчальних джерел

№ з/п	Найменування показника	Кі
Група I – Наявність діагностично висунутої мети		
1.1	Перелік спеціальностей, для яких призначено підручник	1
1.2	Перелік рівнів засвоєння матеріалу, що вивчається	1
1.3	Наявність зазначеної мети перед кожним розділом	1
1.4	Наявність структури підручника	1
1.5	Наявність рекомендацій по його використанню	1
Група II – Дидактична обробка змісту		
2.1	Повнота відображення матеріалу, який вивчається	3
2.2	Наявність та відображення логічної структури матеріалу, який вивчається	3
2.3	Послідовність та логічність	3

Продовження таблиці 2.2

2.4	Відображення сучасних досягнень розвитку науки і техніки	3
2.5	Зв'язок викладення з практикою	3
2.6	Відповідність визначень і термінів загальноприйнятих у базових дисциплінах	2
2.7	Рівномірність розподілу навчального матеріалу	2
2.8	Доступність викладу	3
2.9	Наочність	2
Група III – Дидактичні принципи та організація структури підручника		
3.1	Наявність вказівок до самостійної роботи за кожним розділом	3
3.2	Наявність завдань і вправ з прикладами їх розв'язання та методичними вказівками	3
3.3	Наявність завдань для самостійного розв'язання	2
3.4	Наявність тестів самоперевірки та критеріїв оцінки відповідей за ними	3

Як видно з табл.2.2, методика базується на оцінюванні трьох груп показників. Перша група характеризується переліком спеціальностей, для яких рекомендовано застосовувати підручник; рівнями матеріалу для засвоєння; перед кожним розділом вказується мета; наявність структури підручника та рекомендації для використання навчальної книги.

Друга група містить такі показники дидактичної обробки змісту матеріалу: чітке відображення навчального матеріалу; логічна структура матеріалу для вивчення; поєднання послідовності з логічним введенням матеріалу; відображення розвитку науки та техніки в сучасних досягненнях; застосування теорії на практиці; виділення базових визначень та термінів; рівномірний розподіл навчального матеріалу; доступність для використання навчальної книги та наявність засобів наочності.

Третя група показників націлена на: наявність вказівок для виконання самостійної роботи та самостійного розв'язання; виділення вправ та питань

для самоконтролю з прикладами виконання та методичними вказівками; висвітлення критеріїв для оцінювання відповідей [19].

Порівняльному оцінюванню якості в роботі підлягають розроблений проєкт навчального посібника на тему «Європейська мода першої половини ХХ століття» – №1, навчальний посібник Ужгородського вищого комерційного училища (Войченко Л.П. Історія костюма в тезах та ілюстраціях: Навчальний посібник. Ужгородське вище комерційне училище Київського національного торговельно-економічного університету. – Ужгород, 2011 р. – 120 с.) – №2 та навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти (Корницька Л.А. Художнє проєктування одягу. (Історія костюма): Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2000, 2020. – 434 с.) – №3. Результати оцінювання представимо у таблиці 2.2

Сума балів, за якою оцінюється якість навчальної книги, обраховується за формулою:

$$N_{ij} = \sum_{i=1}^n K_i \cdot P_{ij} \quad (3),$$

де K_i – коефіцієнт значущості i -го показника якості в g -й навчальній книзі;

P_{ig} – оцінка ступеня реалізації i -го показника якості в g -й навчальній книзі.

N – кількість показників

При цьому оцінювання навчальної книги за кожним показником виконується за п'ятибальною шкалою.

Таким чином, порівняльний аналіз навчальних книг з проєктом навчального посібника на тему «Європейська мода першої половини ХХ століття» показав, що саме спроектований автором проєкт набрав найбільшу суму балів, а відтак, може бути рекомендований для використання в закладах

П(ПТ)О при вивчення історії костюма першої половини ХХ століття. До переваг спроектованого навчального посібника можна віднести такі:

- наявність цільового компоненту навчальної книги, а саме, перелік професій швейного профілю та зазначення рівня освіти здобувачів, для яких призначена книга. У анотації проєкту навчального посібника дані рекомендації щодо використання видання. Перед кожним розділом проєкту навчального посібника зазначена дидактична мета вивчення навчального матеріалу та ключові слова теми;

- якість змістового компоненту навчальної книги визначається багатьма показниками, однак, на відміну від джерел інформації проєкт навчального посібника містить опрацьований навчальний матеріал у доступній для учнів цієї вікової групи формі. Крім цього, логічність навчального матеріалу проєкту навчального посібника, перевірена шляхом процесу дидактичного проєктування, забезпечує дотримання чіткої послідовності розташування матеріалу, гарантує відсутність повторів у тексті книги;

- наявність контрольно-коригувального компоненту дозволяє спрямувати учнів, користувачів навчального посібника, на самоконтроль набутих знань, сприяє формуванню самостійності як риси характеру, виховує відповідальність здобувача освіти за результати власної навчальної діяльності. Спроектовані контрольні завдання на базі використання сучасної освітньої платформи Learningapps підвищує рівень пізнавальної активності учнів та формує ключову компетентність сучасної людини – інформаційну.

Таблиця 2.3 – Результати оцінювання показників якості навчальних джерел

№ з/п	Найменування показника	[1]			[2]			[3]		
		<i>Ki</i>	<i>Pig</i>	$Nig = Ki \cdot Pig$	<i>Ki</i>	<i>Pig</i>	$Nig = Ki \cdot Pig$	<i>Ki</i>	<i>Pig</i>	$Nig = Ki \cdot Pig$
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Група I – Наявність діагностично висунутої мети										
1.	Перелік спеціальностей, для яких призначено підручник	1	5	5	1	5	5	1	5	5
2.	Перелік рівнів засвоєння матеріалу, що вивчається	1	5	5	1	4	4	1	4	4
3.	Наявність зазначеної мети перед кожним розділом	1	5	5	1	2	2	1	3	3
4.	Наявність структури підручника	1	5	5	1	5	5	1	5	5
5.	Наявність рекомендацій по його використанню	1	5	5	1	5	5	1	5	5
	Σ_i			25			21			22
Група II – Дидактична обробка змісту										
6.	Повнота відображення матеріалу, який вивчається	3	5	15	3	5	15	3	5	15
7.	Наявність та відображення логічної структури матеріалу, який вивчається	3	5	15	3	5	15	3	5	15
8.	Послідовність та логічність	3	5	15	3	4	12	3	5	15
9.	Відображення сучасних досягнень розвитку науки і техніки	3	4	12	3	3	9	3	3	9

Кінець таблиці 2.3

10.	Зв'язок викладення з практикою	3	3	9	3	3	9	3	3	9
11.	Відповідність визначень і термінів загальноприйнятих у базових дисциплінах	2	5	10	2	5	10	2	5	10
12.	Рівномірність розподілу навчального матеріалу	2	5	15	2	5	10	2	5	10
13.	Доступність викладу	3	5	15	3	4	12	3	4	12
14.	Наочність	2	5	10	2	4	8	2	5	10
	Σ II			116			100			105
Група III – Дидактичні принцип та організація структури підручника										
15.	Наявність вказівок до самостійної роботи за кожним розділом	3	5	15	3	5	15	3	5	15
16.	Наявність завдань і вправ з прикладами їх розв'язання та методичними вказівками	3	4	12	3	3	9	3	4	12
17.	Наявність завдань для самостійного розв'язання	2	4	8	2	4	8	2	4	8
18.	Наявність тестів самоперевірки та критеріїв оцінки відповідей за ними	3	5	15	3	5	15	3	5	15
	Σ III			50			47			50
19.	$\Sigma_{\text{зар.}}$			191			168			177

Отже, виконаний порівняльний аналіз навчальних книг довів, що створений проєкт навчального посібника на тему «Європейська мода початку ХХ століття» набрав найбільшу суму балів за рахунок наявності зазначеної мети перед кожним розділом, великої кількості наочності, доступності викладу навчального матеріалу.

Тому можна зробити висновок, що навчального посібника на тему «Європейська мода початку ХХ століття» є якісним і має низку переваг поміж інших навчальної літератури з цієї тематики.

ВИСНОВКИ

У процесі роботи над кваліфікаційною роботою виконані усі поставлені завдання, а саме:

– визначені результати навчання з теми «Європейська мода першої половини ХХ століття», на базі яких сформульована мета вивчення навчального матеріалу теми, а саме забезпечити засвоєння учнями інформації про особливості історичної епохи; знати основні характеристики стильовий рішень одягу; уміти розрізняти конструктивні елементи одягу першої половини ХХ ст. та використовувати їх для створення сучасних моделей;

– на основі аналізу інформаційних джерел скомпоновано інформаційне поле та виокремлено і охарактеризовано 16 дидактичних одиниць навчального матеріалу основного тексту посібника;

– побудовано структурно-сміслову модель основного тексту навчального посібника та визначено логічну послідовність його подання було третім завданням кваліфікаційної роботи. Для реалізації цього завдання було проаналізовано зв'язки між дидактичними одиницям, складено граф понять навчального матеріалу теми. На основі встановлених логічних зв'язків між дидактичними одиницями було сформовано та обраховано матрицю розміром 16x16, та у підсумку, побудовано структурно-сміслову модель навчального матеріалу теми «Європейська мода першої половини ХХ століття»;

– обґрунтовано методичний апарат та розроблено макет навчального посібника «Європейська мода першої половини ХХ століття». У ході роботи було визначено вимоги до розроблення навчального посібника, як різновиду навчальної літератури, створено апарат орієнтування посібника, до якого відносяться зміст, вступ (передмова), умовні позначення, бібліографічний опис тощо, та апарат організації засвоєння матеріалу, до складу якого увійшли розроблені система контрольних питань та завдань, що

розміщується після кожного розділу навчальної книги, а також контрольний блок, що вміщує завдання різного типу на освітній платформі Learningapps.

Отримані знання процесу розробки навчального посібника стали важливим етапом для подальшого застосування на практиці отриманих під час навчання за освітньою програмою знань, удосконалення педагогічної компетентності на набуття досвіду методичної діяльності педагога.

При час проєктування навчального посібника визначено важливі аспекти європейської моди першої половини ХХ століття, що знайшли відображення у змісті книги. Спроєктований навчальний посібник висвітлює особливості моди цієї епохи, надаючи учням можливість глибше зрозуміти та відчутти розвиток стилів олягу у контексті історичних подій. Враховуючи сучасні підходи до навчання, навчальний посібник містить інтерактивні елементи, завдання для самостійної роботи та використання візуальних засобів для покращення сприйняття матеріалу. Завершальним етапом було створення макету навчального посібника, який буде виконувати функцію навчальної книги при вивченні окресленої теми. Отже, виконання завдань кваліфікаційної роботи щодо розроблення макету навчального посібника дозволили усвідомити значення дидактичних принципів при створенні навчальних засобів. Цей проєкт відкриває нові можливості для подальших досліджень щодо розроблення навчальних видань, присвячених розвитку моди ХХ-ХХІ століть, спрямованих на покращення методичного забезпечення вивчення історії моду учнями закладів професійної освіти швейного профілю, розвиток їх пізнавальних інтересів.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Проблеми шкільного і вузівського підручника: Збірник. наук. праць. Вип. 1. / Укл.: В.В.Оліфіренко; наук. ред. В.С.Білецького і В.В.Оліфіренка – Донецьк: Український культурологічний центр, 2001. – 115с.
2. Проблеми підручника для вищої школи: Матеріали науково-методичної конференції (Вінниця, 2001р. Т.1) / Міністерство освіти України, Вінницький Національний технічний університет. – В. : Вінн. Націон. техн. ун-т, 2001. – 225с.
3. Смагін І. І. Методичні засади створення і функціонування підручників із суспільствознавчих предметів у загальноосвітній школі України (1920 – 1990 рр.) : дис... д – ра. пед. наук : 13.00.02 «Теорія та методика навчання (історія та суспільствознавчі дисципліни)» / Ігор Іванович Смагін. – К., 2011. – 569 с. – С. 117.
4. Красильникова Г.В., Кобак О.В., Гузарська Т.М. Зміст вибіркової дисципліни «Іміджелогія» для магістрів професійної освіти // Сучасні світові тенденції розвитку науки, освіти, технологій та суспільства : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кропивницький 28 червня 2023 р.) Кропивницький: ЦФЕНД, 2023. – С.11-12.
5. Ільчишин О. Вимоги до навчальної книги з фахових дисциплін швейного профілю в закладах професійної (професійно-технічної) освіти // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали XII міжнар. наук.-практ. конференції (м. Хмельницький, 19–20 жовт. 2023 р.) / ред. кол.: Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, І. В. Андрощук [та ін.]. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – С. 117.
6. Врублевська О. В. Проектування результатів навчання на засадах компетентнісного підходу / О. В. Врублевська // Науковий вісник НЛТУ України. - 2013. - Вип. 23.16. – С. 380-385.

7. Засекіна, Т., і Д. Засекін. Компетентності та результати навчання як системотвірні елементи освітнього процесу. упж, вип. 3, Вересень 2020, с. 49-57.
8. Ю. В. Рибалко та О.В. Зазимко, Формування результатів навчання в науках про навколишнє середовище: тренінг-курс, НУБІП, 2017, Одеса, Україна: НУ «ОМА», 2017.
9. Положення про порядок видання в світ інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» / Мін-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. –Д. : НТУ «ДП», 2020. – 34 с.
10. Чайківський Т. Формування інформаційного поля у електронних дисциплінах Віртуального навчального середовища Львівської політехніки // Матеріали науково-практичної конференції «Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі», Львів, Україна, 2010, с. 15–18.
11. Палинчак-Кутузова В., Штерр Д. Повсякдення міста: європейські модники і модниці (кінець XIX – перша половина XX ст.) – Ужгород, 2021. – С. 113
12. Етнохата: XX століття. Історія сукні та не тільки. URL: <https://etnoxata.com.ua/statti/moda-ta-stil/hh-stolittja-istorija-sukni-ta-ne-tilki/> (дата звернення 18.10.2023)
13. Семенюк І.М. Європейська мода XX століття: особливості розвиток явища. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/10/118.pdf> (дата звернення 19.10.2023)
14. Головенко Т.М. Історія костюму: культурна спадщина народів світу: навчальний посібник / Т.М. Головенко, О.П. Козарь, Ю.С. Бондарчук, О.В. Шовкомуд. – Луцьк: ЛНТУ; Мукачево: МДУ, 2023. – 252 с.
15. Корницька Л.А. Художнє проектування одягу. (Історія костюма): Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2000, 2020. – 434 с.
16. Войченко Л.П. Історія костюма в тезах та ілюстраціях: Навчальний посібник. Ужгородське вище комерційне училище Київського

національного торговельно-економічного університету. – Ужгород, 2011. – 120 с.

17. Коваленко О.Е. Методика професійного навчання. Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О.Е. Коваленко; Нар. укр. акд. – Х.: Вид-во НУА, 2005. – 360с.

18. Каньковський І. Є. Структурно смислова модель як основа формування змістових модулів навчального матеріалу дисципліни / І.Є.Каньковський // Дидактика професійної школи : зб. наук. пр. – Київ–Хмельницький : 2005. – №3. – С. 113–118.

19. Організація навчального процесу в закладах професійної освіти : методичні вказівки до виконання курсової роботи для студентів спеціальності 015.36 «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)» / уклад.: Г. В. Красильникова, І. І. Герніченко. – Хмельницький, ХНУ, 2021. 2с.

20. Артёмов І. В. Навчальна книга: організація і методика створення : посібник / І. В. Артёмов, О. М. Ващук ; Закарпатський ДУ. – Ужгород, 2012. – 238 с.

21. Вакарчук І. Вища освіта України – європейський вимір: стан, проблеми, перспективи / І.Вакарчук // Вища школа. – 2008.– №3. – С. 3-19.

22. Організація видання інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу / А.Ф. Косолапов, В.О. Салов, А.К. Горенко, О.Н.Ільченко, О.Н. Нефедова, О.І. Додатко, Т.О. Письменкова, О.В. Журунова ; Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014. – 50 с.

23. ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види. Терміни та визначення. – чин. від 2016-01-07. – Київ : Держспоживстандарт України, 2015. – 19 с.

24. Хоружа Л. Педагогіка вищої школи: сучасні дидактичні стратегії / Л. Хоружа // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2017. – Вип. 1-2. – С. 7-13

25. Щодо видання навчальної літератури для вищої школи: наказ МОН № 588 від 27.06.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=254919 (дата звернення:08.12.2023).

26. Видавнича діяльність у методичній роботі: Навчальне видання/ Упорядник М.І.Скрипник. – К.: ЦППО АПН України, 2000. – 27 с.
27. Готуємо навчальне видання до друку : методичні рекомендації / укладач Л. В. Кабан. – Біла Церква : КОШОПК, 2009. – 68 с. – (Серія «Бібліотека педагога-новатора». Вип.2).
28. Сокол Т.Г. Принципи та критерії добору та структурування змісту підручника / Наукові записки. Серія педагогічні та історичні науки. Випуск СХХУІІ (127) – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – С. 158-165.
29. Пометун О. І. Проєктування шкільного підручника: вимоги і проблеми / О. І. Пометун, Н. М. Гупан // Проблеми сучасного підручника. – 2014. – Вип. 14. – С. 564-573.
30. Сосницька Н.Л. Принципи розробки змісту навчальних посібників для підготовки вчителів природничо-математичних дисциплін / Н.Л.Сосницька // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / [ред. кол. ; голов. ред. – О.М. Топузов]. – К. : Педагогічна думка, 2016. – Вип. 17. – С. 454 – 465.
31. Загальні вимоги до змісту та оформлення навчальних посібників та навчально-методичної літератури: методичні рекомендації для викладачів на основі чинних нормативних документів / [уклад. Л.О. Котлова]. – Житомир, 2014. – 56 с.
32. Методичні рекомендації щодо структури, змісту та обсягів підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів / Додаток 1 до наказу МОНУ № 588 від 27.06.2008р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/2362. (дата звернення:11.12.2023).
33. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Текст] : (ГОСТ 7.1 – 2003, ІДТ) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – Чиний з 2007 – 07 – 01. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – III, III, 47 с.; 27 см. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).

34. Лізвінський В.Л. Генеза нормативних вимог до змісту вузівського підручника (друга половина ХХ ст. – початок ХХІ ст.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pfto/2010_7/files/PD710_26.pdf
35. Колосніченко М. В., Процик К. Л. Мода і одяг. Основи проєктування та виробництва одягу. – Київ : КНУТД, 2011. – С. 9–27, С. 31–34.
36. Даценко М. Мода як соціальне явище: спроба визначення [Електронний ресурс] / М. Даценко // Соціальні виміри суспільства. – 2014. – № 6. – С. 353-364. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svs_2014_6_29 (дата звернення:08.11.2023).
37. Кікоть А. А. Визначення поняття і форми костюма в контексті особистості [Електронний ресурс] / А. А. Кікоть // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. 4 – Харків, 2012. – № 15. – С. 130-133. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2012_15_33 (дата звернення:08.11.2023).
38. Арцишевський Р. А. Підручник учора, сьогодні, завтра / Роман Антонович Арцишевський // Підручник ХХІ століття. – 2003. – № 1 – 4. – С. 22 – 29
39. Гірняк А. Н. Система традиційного підручникотворення та її психолого-дидактичний аналіз / Андрій Несторович Гірняк. – Тернопіль : Інститут ЕСО, 2004. – 68 с.
40. Смагін І. І. Методичні засади створення і функціонування підручників із суспільствознавчих предметів у загальноосвітній школі України (1920 – 1990 рр.) : дис. д – ра. пед. наук : 13.00.02 «Теорія та методика навчання (історія та суспільствознавчі дисципліни)» / Ігор Іванович Смагін. – К., 2011. – 569 с. – С. 117.
41. Близнюк, А.С. Оформлення видання : Посібник для студентів відділення «Видавнича справа та редагування» / А.С. Близнюк, Т.М. Безверха

– Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2007. – 48 с.

42. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 334 с.

43. Сухомлинська О.В. Концептуальні засади розвитку історико-педагогічної науки в Україні // Шлях освіти. – 1999. – № 1. – с. 41-45.

44. Загальні вимоги до підготовки, оформлення та видання наукової і навчально-методичної літератури : метод. рекомендації / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. О. В. Михаленко. – 2-ге вид., зі змін. та доп. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 66 с.

45. Шевченко З. О. До проблеми нових підходів щодо створення підручників та навчальних посібників з літературних факультативів / З.О.Шевченко // Проблеми сучасного підручника. – 2014. – Вип. 14. – С. 823–832.

46. Загальні вимоги до оформлення навчальних посібників та навчально-методичної літератури: методичні рекомендації для викладачів / під заг. ред. М. Полюжина, укл. К. Мовчан. – Ужгород: Видавничий центр ЗакДУ, 2008.

47. Шматков Є.В. Методика професійного навчання. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Професійне навчання» – Харків: УПА, 2000. – 110 с.

48. Кваліфікаційна робота : методичні рекомендації для студентів спеціальності 015.36 «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)» / уклад.: І.В. Андрощук, Г. В. Красильникова – Хмельницький : ХНУ, 2021. 28 с.

ДОДАТКИ

Додаток А – Зміст дидактичних одиниць теми «Європейська мода першої половини ХХ століття»

Таблиці А.1 – Зміст дидактичних одиниць теми «Європейська мода першої половини ХХ століття»

№ ДО	Назва ДО	Зміст дидактичної одиниці
1	2	3
1	Характеристика історичної епохи першої половини ХХ ст	Перша половина ХХ століття в Європі визначалася історичними подіями, соціокультурними трансформаціями і радикальними змінами у всіх сферах життя. Епоха між Першою та Другою світовими війнами відзначилася складним періодом міжнаціональних конфліктів, економічної нестабільності та спробами вирішення проблем міжнародного масштабу. Спостерігалася швидка технічна та технологічна модернізація, що призвела до індустріального розвитку та зміни в галузі економіки. На початку ХХ століття зростала кількість освічених людей, освіта у багатьох країнах ставала більш доступною, з'явилися нові типи навчальних закладів. Найважливішими науковими осередками стали університети, наукові відкриття все швидше запроваджувалися у виробництво, їхніми плодами користувалися все більше людей. Розпочалася науково-технічна революція, збагачуючи людей небаченими можливостями задоволення матеріальних і духовних потреб, проте й спричиняючи наростання екологічних та інших проблем, що набули глобального, загальнолюдського значення. Перша половина ХХ століття була часом великих досягнень у науці. Саме ці роки багаті знаменитим відкриттями, завдяки яким сучасний світ так зручний та здатний розвиватися далі. Прогрес торкнувся практично всіх сфер нашого життя. Епоха була визначена рухами як модернізм та авангард, де митці експериментували з новаторськими ідеями і формами в області мистецтва, літератури та архітектури. Літературні течії, такі як загальна модернізація, дадаїзм, сюрреалізм, виникли як відповідь на військові та соціальні травми. Саме в цей період жило й творило багато видатних письменників, музикантів, художників, які своїми працями збагатили скарбницю світової культури. Найвизначніші наукові винаходи та літературні твори були відзначені найпрестижнішою Нобелівською премією. Загалом, епоха першої половини ХХ століття в Європі була часом суперечливих подій та глибоких змін, які визначили подальший розвиток світу.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
2	Аналіз соціально-економічних чинників впливу на європейську моду початку ХХ століття	Еволюція моди завжди була глибоко вплетена в соціально-економічні зміни свого часу. Через призму одягу виявляється таємниця взаємодії між людьми та їхнім оточенням. Перша половина ХХ століття в Європі стала свідком ряду подій, які безперечно відіграли визначальну роль у формуванні та зміні модного ландшафту. Аналіз соціально-економічних чинників впливу європейської моди на початку ХХ століття визначається впливом ряду ключових етапів розвитку: – технологічні інновації: зміни в текстильній промисловості, введення нових матеріалів та технологій виробництва сприяли змінам у дизайні та створенню нових видів одягу. – вплив авангарду та модернізму: художні рухи, такі як модернізм і авангард, вносили інновації в мистецтво та дизайн, що також відзначалося у моді. – соціокультурні трансформації: зміни в соціальних та культурних цінностях відобразилися в стилі одягу. Розквіт жіночого руху, зміни у ролі жінок та соціальній мобільності відзначилися в одязі того часу. – вплив мистецтва та літератури: творчість художників, літературні рухи, а також культурні течії сприяли формуванню нових ідей у створенні моди. – міжнародний обмін: зростання міжнародного обміну та глобалізація дозволили різноманітним культурам вносити свій вклад у світ моди. – революційні зміни в способі життя: події, такі як Перша світова війна, зміни в ролі чоловіків і жінок, а також загострення економічних умов вплинули на прагматичний характер моди. Одяг стає не лише захисною оболонкою, але й показником економічних, соціальних та культурних зрушень, що визначали період.
3	Стисла характеристика стилів епохи першої половини ХХ ст	Епоха першої половини 20 століття в Європі визначалася різноманітністю стилів у різних сферах культури: Модернізм: охоплював мистецтво, літературу, архітектуру. Характеризувався експериментами з формами та відмовою від традицій. Авангард: спрямований на руйнування встановлених стандартів та творення нових концепцій, відмова від конвенцій. Ретро: відновлення або модифікація елементів минулих епох в мистецтві та моді. Постмодернізм: Суміш стилів, цитати з інших епох, відмова від однозначності, визнання різноманітності в культурі. Експресіонізм та сюрреалізм: акцент на емоціях, фантазії та враженнях, використання нетрадиційних образів.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Функціоналізм в архітектурі: акцент на функціональності та відсутності зайвого в дизайні будівель. Поп-арт: відображення масової культури та споживчої сучасності в мистецтві, особливо в живопису. Ці стилі переплітались, створюючи унікальні комбінації та віддзеркалюючи різноманіття культурного ландшафту того часу.
4	Європейська мода ХХ століття в період світових війн	Епоха початку ХХ століття в Європі, особливо під час світових війн, визначалася значними змінами в соціальних, економічних та культурних сферах, що відзначалося і в моді того часу. Світові війни, що проймали період з 1914 по 1918 роки та з 1939 по 1945 роки, наклали великий відбиток на всі аспекти європейського життя, у тому числі і на сферу моди. Мода цього періоду не була просто вбранням, вона стала важливим вираженням суспільного стану, патріотизму, адаптації до нових умов та спроби знайти красу серед трагедії. Світові війни призвели до серйозних економічних труднощів. Це відобразилося на моді через обмеження у використанні матеріалів та елементів розкішного прикрас. Вплив військового стилю став помітним, і елементи уніформи, такі як погони та військові відзнаки, з'явилися в модних образах. Обмежені ресурси та практичність вимагали спрощення в моді. Одяг став менш розкішним та більш практичним. З плином часу в моді з'явилися елементи "ретро", що виражали ностальгію за минулими епохами та спроби втілити старовинні стилі. Зміна ролей жінок у суспільстві відобразилася в моді. Жіночі образи стали більш простими та відповідали змінюючимся ролям. Заміна традиційних декоративних елементів більш функціональними дозволила створити одяг, що відповідав потребам активного способу життя. Деякі дизайнери та модельєри експериментували з новими матеріалами та формами, висловлюючи прагнення до інновацій під час непевних часів. Модна індустрія взяла на озброєння елементи мистецтва та культури, щоб втілити дух епохи у візуальному вигляді. Після закінчення війн мода в Європі прагнула відновити свій попередній розкіш та елегантність, але з врахуванням нових реалій. Так з'явилася нова мода, яка поєднувала класичні елементи з сучасними тенденціями, відображаючи стрімкий соціокультурний розвиток. Європейська мода першої половини ХХ століття під час світових війн стала важливим вираженням духу епохи, відображаючи виклики та трансформації, які відбувалися в суспільстві.
5		В першій половині ХХ століття в Європі виділялися декілька ключових стильових напрямків у моді, які відображали культурні, соціальні та історичні тенденції епохи. Основні класифікації стильових рішень в одязі цього періоду включають: 1. Ретро-стиль та вплив історії:

Продовження таблиці А.1

1	2	3
	Класифікація стильових рішень в одязі першої половини ХХ ст	1.1 Рококо та Бароко: Вплив стилів минулих епох, особливо рококо та бароко, відобразився в розкішному та вишуканому одязі з елементами кріплення, об'ємних фасонів та великих капелюшків. 1.2 Ретро-модерн: Об'єднання традиційних стилів з сучасними акцентами, включаючи геометричні форми та елементи арт-деко. 2. Модернізм та Авангард: 2.1 Костюми кубізму та футуризму: Одяг із виразними геометричними формами, абстракцією та використанням яскравих кольорів. 2.2 Костюми дадаїзму: Експерименти з формою, використанням непарних елементів та костюмів, які виражають абсурд та протест. 3. Елегантний та класичний стиль: 3.1 Одяг у стилі "Гарсон": Зменшення гендерних розбіжностей у вбранні, короткі волосся та прості крої додавали жіночій моді елементи чоловічого стилю. 3.2 Елегантні плаття та Костюми: Класичні жіночі силуети з вишуканими деталями та акцентами на жіночності. 4. Спортивний та кежуал стиль: 4.1 Костюми для відпочинку: поширення інтересу до активного відпочинку призвело до створення зручного та стильного одягу для відпочинку та спорту. 4.2 Кежуал-стиль: зростання популярності спрощених та комфортних костюмів для повсякденного використання. Класифікація стильових рішень відображає різноманіття та динаміку моди в період першої половини ХХ століття (рисунок А.1), враховуючи вплив різних культурних та історичних факторів.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.1– Стильові рішення в одязі періоду 1900-1940 р.
6	Модерн як основне стильове рішення костюма першої половини ХХ ст	Модерн був ключовим стильовим напрямом у моді початку 20 століття, який виник у період між 1890 і 1910 роками (рисунок А.2). Рисунок А.2 – Лінія змін в одязі періоду 1900-1940 рр. Однією з ключових рис модерну було прагнення до елегантних та пристосованих форм. Костюми мали витончені лінії, а силуети були більш вільними та менш жорсткими порівняно з попередніми епохами. У модерні

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		використовувалися легкі та естетичні матеріали, такі як шовк, мереживо, фатин. Це створювало враження невагомості та грації. Популярні кольори включали пастельні відтінки та нейтральні тони. Золотисті та металеві акценти також були розповсюдженими. Вишукані вишивки, аплікації, перли та намистини використовувалися для створення вишуканих деталей та прикрас. Характерний для модерну був силует з вужчим верхом та ширшою спідницею. Вирізи були часто глибокими та витонченими. Модерн не тільки вплинув на офіційний стиль, але також суттєво змінив повсякденний одяг, зробивши його більш комфортним та вишуканим. Великі капелюшки з розкішними квітами, пером та стрічками були популярними серед жінок, вносячи елемент розкоші до образу. Модерн відображав витончений смак та прагнення до естетичної краси, що зробило його важливим етапом у розвитку моди на початку 20 століття.
7	Характеристика тенденцій моди 00-х років ХХ ст	Період 1900-х років у моді характеризується значущими змінами та еволюцією стилів під впливом культурних, соціальних та технологічних зрушень (рисунок А.3). Початок 20 століття ознаменувався відходом від важких та складних стилів Вікторіанської епохи. Жіноча мода була в той час прихильна до зрілих жінок із затягнутою в корсет талією, пишними грудьми, округлими стегнами. 1900 1901 1902 1903 1904 1905 1906 1907 1908 1909 Рисунок А.3 – Лінія змін в одязі періоду 1900-1909 рр.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Акcesуари стали важливим елементом образу. Костюм був однією з головних ознак соціального статусу. У моді соціальна диференціація проявлялася особливо чітко. Вищі верстви суспільства одягалися у французьких кутюр'є, середній клас замовляв одяг за індивідуальним пошивом, а пролетарі носили готовий одяг, що відшивався мільйонними екземплярами. Розвиток масового виробництва дозволив широкому колу людей отримувати готовий одяг, зменшуючи витрати на пошив. Модна жінка повинна була переодягатися кілька разів на день: в домашнє плаття, костюм для прогулянок, обідній костюм, чайну сукню, бальну сукню, вечірні туалети для прийомів та ін. Символом підпорядкованості становища жінок в суспільстві був модний костюм: незручний, з багатьма метрами тканини в довгих спідницях, з корсетом і турнюром. Він був повною протилежністю зручному і раціональному чоловічому костюму, який в повній мірі відповідав активному способу життя. Як нічний одяг все більшого поширення набуває піжама (рисунок. А.4) Рисунок А.4 – Піжама Особливу групу складав одяг для їзди в автомобілі (рисунок. А.5). Так як перші автомобілі не мали опалення та були відкритими, то костюм мав захищати від холоду та пилу. Перші автомобілістки використовували капелюхи з вусями та широкими шарфами та пильовики (легкі пальта)

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.5 – Костюм для їзди в автомобілі Ці особливості вказують на перехід від консервативної моди 19 століття до більш світлої, елегантної та експресивної естетики на початку 20 століття (рисунок. А.6). Рисунок А.6 – Елегантні сукні 1900 р.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
8	Конструктивні рішення та оздоблення одягу 00-х років ХХ ст	Рисунок А.7 – Сукні періоду 1900 р. Корсет утягував живіт і подовжував передню частину торса (рисунок. А.7) так, що лінія талії спереду розташовувалася нижче, а ззаду – вище природної лінії. Тому S-подібна форма була ще більш виразна (рисунок. А.8). Груді виглядали пишними і об'ємними грудна клітка зміщена донизу, об'єм талії – мінімальний.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		CORSET 1900 1901 1902 1903 1904 1905 1906 1907 1908 1909 Рисунок А.8 – Лінія змін консетів 1900-1909 рр. Подовжуючи торс, виходить можливим розташувати на ліфі безліч накладних елементів: пишне жабо, драпірування ліфа, мереживні кокетки, оборки, рюші. Спідниця щільно облягала стегна, розходилася вниз віялом по подолу. Високі коміри-стійки утримувалися целулоїдними пластинками або виконувалися у вигляді численних воланів. У вечірніх сукнях був глибокий виріз – декольте, і носили такі сукні зазвичай з прикрасою – «нашийник», наприклад, це могли бути перлинні намиста в декілька рядів. Коміри-стійки і форма шийних прикрас підкреслювали довгу «лебєдину» шию, на якій лежала голова з пишною зачіскою, іноді і не з власного волосся, а з підкладними валиками. Поступово пишні форми почали поступатися витонченим і тонким. З'явилися прості сукні, які так і називалися – сукні «реформи». Вони падали від плеча, були досить просторі, з ледь наміченої завищеною талією. Такі сукні деякі дами спочатку дозволяли собі носити вдома, і брали в них лише близьких знайомих і родичів. Чоловіки носили як костюми-трійки, котрі склались з просторого піджака та відповідних йому жилету та штанів, так і поєднаного піджака та жилет з контрастними штанами або поєднаними піджак та штани з контрастним жилетом (рисунок А.9). Застібка жилетів йшла високо на груди.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.9 – Чоловічий костюм Жіночі зачіски були широкими, з вузлом або пучком волосся на голові: як і раніше, часто використовували накладне волосся або підбиття. На початку ХХ ст. модистки демонстрували дивовижне розмаїття, майстерність і досвід в створенні головних уборів – від капелюхів без полів до капелюхів з великими прямими полями з соломки, оксамиту з кінським волосом, мереживами, тюлю або шифоном, оброблених газовими вуалями, стрічками, трояндами, пір'ям страуса (рисунок А.10). Приблизно до 1905 р. капелюхи з полями середнього розміру носили зсунутими вперед, тоді як токи (капелюхи без полів) – на потилицю. До кінця десятиліття ті, хто сліпо слідував моді, носили величезні капелюхи, що створювали ілюзію страшної диспропорції з тілом. У моді були накидки-пелерини, прикрашені вишивкою. Накидки, як правило, одягали в поєднанні з крилатим капелюхом.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.10 – Капелюх, як основний аксесуар 00-х років Туфлі частіше мали «французький каблук», їх робили з найбільш м'якої шкіри шевро – шкіри ягняти особливо тонкої виробітку. Всі моделі взуття мали подовжені носи, декорувалися пряжками або мали закритий підйом – «мова», в моді були чоботи і черевики зі шнурівкою. На «французький каблук» прикріплювалася металева накладка – «помпадур» з гравірованою сталі. У моді з'явилися нові тканини, такі як шовк та сатин також як і широкі жіночі капелюхи та зачіски в стилі дівчат Гібсона.
9	Характеристика тенденцій моди 10-х років ХХ ст	Мода 1910-х років у західних країнах характеризувалася помпезністю та розкішшю в першій половині десятиліття, званій «Belle Epoque». А після початку Першої Світової війни змінилася практичністю та запозиченням безлічі деталей з військової форми (рисунок А.11).

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		1910 1911 1912 1913 1914 1915 1916 1917 1918 1919 Рисунок А.11 – Лінія змін в одязі періоду 1910-1919 рр. Основи для жіночої моди до 1914 року були закладені в 1908 році, коли Паризькі модельєри під керівництвом Поля Пуаре створили принципово новий силует жіночого одягу, який запропонував струнку, але пряму фігуру. У 1910-му році дизайнер створив «шкутьільгаючу» спідницю, яка була дуже вузькою та стягувалася манжетою внизу, через що дамам доводилося дріботіти маленькими кроками. Зросла популярність танго, і, в результаті, з'явилися спідниці з розрізом спереду (рисунок А.12). У впливі на жіночу моду владні особи та представниці аристократії відходили на другий план, набагато більшу роль відігравали актриси театру, кіно, водевілів і вар'єте; балерини. У географічному плані центр моди зміщувався з Франції до США, американське кіно чинило величезний вплив на смак модниць. Але все-таки, саме у Парижі, у 1910-му році модистка та колишня співачка кабаре Габріель Шанель, відома під іменем «Коко», відкрила магазин капелюшків. Згодом, уже під час війни, вона запропонувала виготовляти одяг з трикотажного полотна. А ще пізніше вона ввела у жіночий гардероб піжами, светри та сорочки чоловічого фасону. Шанель заклала основи для формування моди наступного десятиліття. І, звичайно ж, вона стала родоначальницею популярності легендарної маленької чорної сукні.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.13 – Вечірні сукні Принципові зміни в масовій моді відбулися в результаті Першої світової війни (1914-1918 рр.). Саме у цей час сформувались риси одягу, що будуть основними у ХХ ст.: укоротилися спідниці, спростився крій, з'явилися функціональні застібки, запозичені з форменого одягу (рисунок А.14). Рисунок А.14 – Сукні часів Першої світової війни

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Найпоширенішим жіночим одягом часів Першої світової війни були костюм і «універсальне плаття» з практичної тканини (чорного, сірого, коричневого або синього кольору) з білим відкладним коміром. У моду входить «обвислість». Жінки ніби «вішали» на себе сукні у вигляді широких просторих сорочок. Жіноча фігура повністю губилася серед м'яких тканин, що формували розпливчастий силует (рисунок А.15). Дуже популярними під час війни стали костюми з жакетами і широкими спідницями. У моду увійшов трикотаж ручної роботи: жакети, шарфи, кардигани, джемпери і т.д. Поширення отримали і багато чоловічих елементи костюму: гетри, фетрові капелюхи, кашне. The illustration shows a vertical sequence of ten fashion models from 1910 to 1919. A vertical oval on the left contains the years '1910-1919'. Each model is labeled with her year. The styles evolve from long, flowing, and often brightly colored dresses with large hats in 1910, to more structured, practical, and muted-colored outfits with jackets and wide skirts by 1919. The silhouettes become more defined and less voluminous over time. Рисунок А.15 – Одяг періоду 1900-1919 рр. Сукню доповнювали довгими перлинними намистами, кокетливим клошем та тифельками із закритим носом та перетинкою. Капелюхи, одягнені прямо, зсунуті на бік чи назад, вимагали для підтримки об'ємної зачіски і довгих капелюшних шпильок для фіксації в певному положенні. Приблизно з 1913 р. розмір головних уборів невпинно зменшується (рисунок А.16).

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.16 – Капелюшки Використовувалися такі тканини, як натуральний шовк, льон, бавовна та шерсть, також став застосовуватися штучний шовк – саржа, габардин (вовна), органза (шовк) та шифон (бавовна, шовк чи віскоза). Завдяки молодим дизайнерам, таким як Коко Шанель, у життя стали входити такі матеріали, як джерсі та денім.
11	Характеристика тенденцій моди 20-х років ХХ ст	1920-ті роки стали справжнім початком модної революції. На це найбільше вплинули два фактори – кінець Першої світової війни та зростання багатьох рухів за емансипацію. У цей час світ боровся з кризою, і дефіцит було видно на кожному кроці, але всі хотіли змін. Люди все більше звертали увагу на моду, мистецтво та розваги. У той час жіночий одяг став виразом сучасного підходу до життя та мистецтва. Старі звички та погляди змінила Перша світова війна, а з її приходом майже остаточно зникли довгі сукні та корсети, які носили ще 10 років тому. Такі незручні наряди не влаштовували активних жінок, яким під час війни доводилося виконувати обов'язки чоловіків, що перебували на фронті. Вони працювали на городах, на заводах,

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		були водіями або фабричними механіками. У 20-і роки мода увійшла в епоху модерну. Їх одяг став більш повсякденним і не показував форми, а тісна нижня білизна навіть стискала груди – завдяки феміністичним рухам, в моду увійшов парубочий силует. Найважливішою зміною стало поступове оголення жіночих ніг. В результаті більше уваги стали приділяти взуттю та панчохам. Мода на танці змінила костюм – він став легким, пристосованим для популярних розваг. Короткі вечірні сукні дозволяли танцювати всю ніч, шовкова або бісерна бахрома підкреслювала пластику і ритм модних танців, а туфлі обов’язково мали стійкий каблук (рисунок А.17). Рисунок А.17 – Одяг періоду 1920-1929 рр. Культ техніки привів до появи в модному одязі елементів професійного костюма авіаторів, шоферів і т.д. – шкіряні куртки, автомобільні краги, окуляри носили і представники модної богемі, і завзяті модники (рисунок А.18).

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Жінки остаточно відмовилися від незручного та стримуючого рухи одягу, віддавши перевагу вільним сукням з заниженою талією. З усього пропонованого різноманіття силуетів масова мода обрала сукню-сорочку, підперезану на стегнах. Прямий силует часто створювали за допомогою плісированих спідниць. У 1927 р. в моду увійшли сукні з асиметричним подолом, з клинами, нерівними краями. Сукні «флаперс» були в моді (рисунок А.20). Рисунок А.20 – Сукня «флаперс» Спростилися купальні костюми – все більше і більше відкриті та відверті. У 1920-х рр. купальний костюм – це комбінезон без рукавів з вовняного трикотажу, гумова шапочка і капці. На зміну корсету прийшов жіночий гарнітур з трусиків і вільної комбінації з бюстгалетором. Були популярні панчохи тілесного або світло бежевого кольору (як альтернатива: жовто-коричневі і сірі). На піку моди були панчохи з малюнком: клітина, смужка, зигзаги, квіти могли прикрашати ноги модниць того часу. Щоб панчохи не сповзали, їх носили з підв'язками зі стрічки або тасьми навколо ноги або зі спеціальним поясом для панчіх. Особливо пікантним вважалося, коли панчохи закрочувалися вниз по нозі (рисунок А.21).

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.21 – Панчохи Переважали моделі пастельних і тілесних тонів, зазвичай з натурального або блискучого штучного шовку. Трикотаж був наймоднішим матеріалом для повсякденного одягу. Для ошатних і літніх костюмів використовували шовк, частіше штучний. Ще одним популярним віянням стала шкіра, з якої почали шити куртки і пальта. Поширення отримали панчохи зі штучного волокна – фільдекосові й фільдеперсові. Оскільки робити панчохи без шва ще не вміли, шов нерідко вишивали кольоровими або металізованими нитками. Одна з найпопулярніших моделей жіночого взуття 1920-х рр. – туфельки на стійкому каблучку з перетинкою, що прийшли разом з танцювальною модою. Крім витончених туфельок з костюмами і пальто було дуже модно носити так звані «російські» чоботи із застібною блискавкою. З ними змагалися попередники сучасних рейтузів – шотландські гетри, які доходили довжиною до колін. Окремо варто виділити вечірні туфлі, які стали яскравими, помітними, з багатим декоративним оздобленням (рисунок А.22).

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.22 – Вечірні туфлі В 20-х роках в моду входять дамські сумочки у вигляді конверта: дуже маленькі, шкіряні для денного виходу і парчеві або вишиті бісером – на вечір. З прикрас популярністю користувалися браслети, одягнені на оголений зап'ясток, намиста, брошки зі стразами, кліпси. Намиста з білих перлів, агату і бісеру спочатку досягали талії, але поступово ставали все коротшими. Боа з пір'я і хутряні палантини накидали на оголені плечі й доповнювали декоративними віялами (рисунок А.23). Рисунок А.23 – Аксесуари

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		У 1920-х рр. такі капелюшки користувалися великою популярністю. Як матеріал використали валяну шерсть, що слугувала відмінною основою для декоративного оздоблення. До вечірньої сукні одягали головні пов'язки, прикрашені плюмажем або розетками. Літній капелюшок-клош виготовляли з соломки. Втім, в 20-х роках існувало безліч різновидів химерних капелюшків, які робилися з різних матеріалів. Модні головні убори оброблялися декоративними чи атласними стрічками, квітами, розшивалися стразами. Капелюшки прикрашалися пір'ям, брошками і капелюшними шпильками (рисунки А.24). Рисунок А.24 – Капелюшки
13	Характеристика тенденцій моди 30-х років ХХ ст	Мода 1930-х років повністю відрізнялася від моди попереднього десятиліття (рисунки А.25). Це було пов'язано з найбільшою економічною кризою, що сталася у 1929 році та значно вплинула на моду в тому числі. Розпочавшись у США, криза поширилася на ціле десятиліття практично по всьому світу й отримала назву Велика Депресія.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.25 – Особливості одягу Внаслідок цих подій, жінки стали носити скромний одяг, часто зі штучних тканин. Вперше на ринку з'явився нейлон, а разом з ним і колготки, що стали хітом десятиліття. У 1930-і рр. форми та лінії жіночого одягу були пов'язані з культом модернізму. У моді та архітектурі цінувалися мінімалізм, простота та функціональність. Одяг був практичним і зручним. Нова тенденція контрастувала з 1920-ми роками, коли домінував образ бешкетника. Силует 1930-х років став ще більш жіночним завдяки використанню різних типів фактур. У моді прозорість і мереживо, котрі прекрасно ілюстрували соціально-політичні зміни – емансипацію жінок. Тоді ж у жіночому гардеробі з'явилася шуба, носити яку раніше було неприйнятно (рисунок А.26).

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.26 – Шуба У це десятиліття до моди входить платиновий блонд. Ще одна особливість жіночої моди того часу – широкі плечі. Ця тенденція намітилася ще на початку 30-х р., а з 1936 р. з'являються підплічники, які поступово збільшуються в розмірі. Ширина плечей на початку десятиліття підкреслювалася оборками або призібраними виточками головками рукавів, а в кінці 1930-х р. плечі підбивали, роблячи їх майже квадратними і надзвичайно акцентними аж до початку 1940-х р (рисунок А.27). Рисунок А.27 – Одяг періоду 1930-1939 рр.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
14	Конструктивні рішення та оздоблення одягу 30-х років ХХ ст	Символом моди епохи кризи стали довгі спідниці. Перша модель з довжиною до середини ікри була представлена ще в 1929 р., а вже у 1930 р. з'являються спідниці довжиною до щиколотки. У масовій моді спідниці подовжували у старих суконь, пришиваючи до них клини або оборки. У моді був подовжений і витягнутий силует та рукави-ліхтарики. Вечірні сукні доходили до п'ят. Також у моду увійшли приталені сукні (рисунок А.28). Рисунок А.28 – Вечірня сукня У моду увійшли брюки із завищеною талією та жакети. Довгі спідниці стали еталоном моди. Жіночий вуличний костюм, який був найрізноманітніших варіанта. Динамічний і професійно активний спосіб життя жінок спонукав їх носити костюми, елегантні блузки та светри. Щоб силует був ще жіночнішим, фігуру підкреслювали паском на талії (рисунок А.29).

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.29 – Жіночі вуличні костюми Верхній одяг – пальта і жакети відрізнялися надзвичайною елегантністю і різноманіттям фасонів (рисунок А.30). Рисунок А.30 – Верхній одяг

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		У 30-і роки роль аксесуарів в костюмі була надзвичайно велика. Капелюшки, сумочки, рукавички та взуття було прийнято підбирати тон в тон. Такий гарнітур найчастіше був чорного або коричневого кольору, влітку – білого. Аксесуари повинні бути в одній колірній гамі (рисунок А.31). Великою популярністю також користувалися хутряні горжетки з песця або чорнобурки, банти на шиї, рукавички з великими розтрубами, сумки-конверти, які носили під пахвою. Фінансові труднощі призвели до того, що в масовій моді збільшується попит на дешеву біжутерію. Справжні коштовності майже ніхто не носив. Але для довершеного образу аксесуари були надзвичайно необхідними елементами, як для жінок так і для чоловіків. Рисунок А.31 – Аксесуари З тканин у 30-і роки для повсякденного одягу найчастіше вибирали полотно, мусліл, перкаль, маркізет, файдешин, віскозу, всілякі крепи і твід. Користувався успіхом трикотаж – вовняний, шовковий, бавовняний.
15	Характеристика тенденцій моди 40-х років ХХ ст	Якби треба було описати моду 1940-х двома словами, це було б «суворо та практично». Важкі часи, що послідували за початком Другої світової війни, змусили швейну промисловість адаптуватися до нових військових умов (рисунок А.32). Першою важливою проблемою була відсутність якісних матеріалів, таких як шерсть або нейлон, ресурси вироблення яких були повністю спрямовані на пошиття військової форми. Тому жіночі костюми шили з найдешевших тканин, в основному штучних, винайдених в попереднє десятиліття. Коли виробництво панчів було зупинено, жінки малювали характерну лінію на задній частині ноги, імітуючи їх присутність.

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Рисунок А.32 – Костюми часів Другої світової війни Оскільки у багатьох жінок не було коштів на купівлю одягу, вони прагнули вигадати та зшити обновки з незвичних підручних матеріалів. Стало популярним шити сукні та спідниці з домашнього текстилю – штор або скатертин (рисунок А.33). Чоловічу форму фарбували та перетворювали на куртки або блузки. Рисунок А.33 – Особливості одягу

Продовження таблиці А.1

1	2	3
16	Конструктивні рішення та оздоблення одягу 40-х років ХХ ст	Переважали сукні з ременями, прості спідниці до колін і жорсткі жакети. Також охоче носилися штани та зручні комбінезони. Новинкою виявилось плаття, що повністю застібається на гудзики, та шарфи, які носили на шиї або використовували для зав'язування волосся. Вони вносили декоративний елемент у суворий і грубий стиль одягу. Костюм лаконічного крою з укороченою спідницею (рисунок А.34). Рисунок А.34 – Костюми та комбінезони періоду війни Рукава-ліхтариками були модні в цей період (рисунок А.35). Рисунок А.35 – Сукні з ременями та рукавами-ліхтариками

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Неможливим стало шити блузи і сорочки з білої тканини, тому в моду стали впроваджуватися манжети і комірці (рисунок А.36). Рисунок А.36 – Сукні з манжетами і комірцями З'явився купальник бікіні (рисунок А.37). Рисунок А.37 – Купальник бікіні

Продовження таблиці А.1

1	2	3
		Також нововведенням стало виробництво кофтинок-водолазок, ці моделі з високим коміром під горло по заслугі отримали визнання модниць тих часів (рисунок А.38). Рисунок А.38 – Одяг періоду 1940-1949 рр У моду повертаються орнаменти, дрібні квіточки, які стали основною прикрасою тканини і пошитих з цього матеріалу суконь. Одяг для жінок стали виробляти і шити з ацетатного шовку і віскози. Акcesуари відрізнялися певною свободою: нагрудні сумки, рукавички (рисунок А.39). Рисунок А.39 – Акcesуари

Кінець таблиці А.1

1	2	3
		Щодо взуття, то у кращому випадку це були зручні черевики на товстому невисокому стійкому підборі, на товстій підошві, на шнурівці, з закругленими носками. У гіршому – військові чоботи та черевики. шарфи, головні убори – ці елементи заповнювали брак модного декору. В цей же час випустили нову модель взуття: туфлі з каблуком-шпилькою (рисунок А.40). Рисунок А.40 – Взуття

Додаток Б – Робоча програма Угнівського аграрно-будівельного ліцею з дисципліни «Історія костюма»

УГНІВСЬКИЙ АГРАРНО-БУДІВЕЛЬНИЙ ЛІЦЕЙ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ КОСТЮМА

Код та назва професії: 7433 Кравець

Освітня кваліфікація кваліфікований робітник

Рівень кваліфікації: кравець 2-3 розряду

Мова навчання: українська

Угнів – 2023

Опис дисципліни:

Метою дисципліни «Історія костюма» є набуття знань щодо основних елементів і закономірностей формоутворення костюма історичних епох та формування вмінь проектування сучасних стилів одягу. Дисципліна призначена для вивчення відомостей про історію розвитку костюма різних народів; моду, її основні закономірності, тенденції розвитку та прогнозування; формування умінь та навичок розробки сучасних моделей одягу різного асортименту та стилів.

Таблиця Б.1 – Структура дисципліни

№ п\п	Тема	Результати навчання	Завдання
МОДУЛЬ 1. Історія костюма			
1.	Виникнення одягу та його функції	Знати види одягу залежно від способу носіння, кріплення на тілі людини та особливостей покрою; характеризувати основні функції костюма людини	Усна відповідь; виконання завдань лабораторної роботи
2.	Особливості костюма давніх епох	Знати та аналізувати особливості форми та оздоблення одягу Стародавнього Єгипту, костюму народів Передньої Азії, характерні ознаки покрою та оздоблення костюма Стародавньої Персії. Вміти здійснювати порівняльний аналіз ознак костюмів Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.	Усна відповідь; виконання завдань лабораторної роботи
3.	Костюм народів Сходу	Знати особливості чоловічого та жіночого костюма Індії, костюма Китаю та Японії; характеризувати одяг та доповнення костюма арабських народів.	Усна відповідь; виконання завдань лабораторної роботи
4.	Костюм середньовікової Європи	Знати покрій та оздоблення чоловічих та жіночих виробів одягового призначення; характеризувати матеріали для виготовлення одягу даного історичного періоду.	Усна відповідь; виконання завдань лабораторної роботи
5.	Костюм епохи Відродження	Знати та аналізувати особливості італійського та іспанського костюмів; відмінності виробів чоловічого та жіночого французького костюма та своєрідність покрою, художнього оформлення англійського костюма та костюма Німеччини.	Усна відповідь; виконання завдань лабораторної роботи

Продовження таблиці Б.1

6.	Західно європейський костюм 17-18 ст.	Вміти характеризувати ознаки легкого та верхнього чоловічого, жіночого та дитячого одягу, види виробів та матеріалів для виготовлення західноєвропейського костюма даного періоду.	Усна відповідь; виконання завдань лабораторної роботи
7.	Костюм 19-20ст.	Знати особливості форм та моделювання костюма 19 ст. та аналізувати розвиток виробництва готового одягу. Вміти характеризувати костюм нового часу (перша половина 20 ст.) та розвиток форм та художнього оформлення сучасного одягу.	Усна відповідь; виконання завдань лабораторної роботи
МОДУЛЬ 2. Мода та стилі сучасного одягу			
8.	Структура і функції моди	Знати основні визначення та терміни, функції моди; аналізувати причини зміни, закономірності розвитку та прогнозування моди; вміти визначати вплив стилю на розвиток моди, тенденції сучасної моди та перспективи розвитку одягу.	Усна відповідь; виконання завдань лабораторної роботи; тести
9.	Стилi сучасного одягу	Знати значення та виникнення стилю й моди в одязі, фактори, що впливають на формування стилю; розрізнати основні ознаки стилів сучасного одягу різного асортименту.	Усна відповідь; виконання завдань лабораторної роботи
10.	Творча діяльність провідних дизайнерів	Знати історичний розвиток моди в діяльності провідних світових дизайнерів одягу; аналізувати особливості конструкції та художнього оформлення жіночого, чоловічого та дитячого костюма ХХ століття; характеризувати особливості творчої діяльності провідних дизайнерів України.	Виконання завдань лабораторної роботи

Таблиця Б.2 – Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
К 02	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку галузі освіти та її місця у загальній системі знань. .
К 06	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Продовження таблиці Б.2

К 18	Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.
К 19	Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.
ПР 03	Знати сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України; витоків української нації та її місця в загальнолюдських процесах; соціально-економічних та культурних процесів історичного розвитку українського народу; історичних подій і зародження та розвиток української державності; процесів розбудови сучасної незалежної української держави.
ПР 07	Володіти знаннями з психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціальності) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених діючим Стандартом та освітньою програмою.
ПР 15	Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку дитячої особистості.
ПР 21	Знати та розуміти основи формотворення, колористики й орнаментики, художнього малюнка, пластичного мистецтва, технології художньої обробки матеріалів.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

У процесі вивчення дисципліни використовуються засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: захист лабораторних робіт; поточне усне та письмове опитування; підсумковий контроль.

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на лабораторних заняттях (захист лабораторних робіт, знання лекційного матеріалу та завдань самостійної роботи);
- модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;
- підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Література

1. Бочар І. Й., Мамус Г. М. Словник термінів і визначень основних понять технології швейного виробництва. Тернопіль: Вид-во Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка, 2012. 56 с.
2. Матейко К.І. Український народний одяг. Київ: Наук. думка, 1977. 412 с.
3. Ніколаєва Т.О. Історія українського костюма. Київ: Либідь, 1996. 176 с.
4. Радкевич В.О. Моделювання одягу: підручн. для проф-тех-освіти. Київ: Вікторія, 2000. 352 с.
5. Художнє проектування та виготовлення костюма: навч. посіб. / упоряд. Мамус Г. М., Терещук Г. В., Павх С. П. Тернопіль: Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, 2017. 120 с.
6. Шевнюк О.Л. Історія костюма: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 375 с.